

Hollolan kunnan hallintosääntö

Hyväksytty valtuustossa 7.12.2020,

Muutokset valtuustossa: 27.9.2021, 13.12.2021, 20.6.2022, 12.9.2022, 12.12.2022, 24.4.2023

voimaan 1.5.2023 **Tulevat muutokset vihreällä**

Sisällys

I luku	6
Hallinnon ja toiminnan järjestäminen	6
1 § Hallintosäännön soveltaminen	6
2 § Kunnan johtamisjärjestelmä	6
II luku	7
Toimielimet, jäsenet, tehtävät ja toimivalta	7
3 § Valtuuston jäsenet, tehtävät ja toimivalta	7
4 § Valtuuston puheenjohtajan tehtävät	9
5 § Valtuustoryhmien puheenjohtajien tehtävät	9
6 § Kunnanhallituksen jäsenet, tehtävät ja toimivalta	9
6a § Ympäristöterveyslautakunta	14
7 § Kunnanhallituksen puheenjohtaja	15
8 § Kunnanhallituksen puheenjohtajisto	16
9 § Vaalitoimielimet	16
10 § Tarkastuslautakunta	16
11 § Valiokuntien jäsenet, tehtävät ja toimivalta	16
12 § Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan erityistehtävät ja toimivalta	18
13 § Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan erityinen päätösvalta	18
14 § Elinvoimavaliokunnan erityistehtävät ja toimivalta	19
15 § Elinvoimavaliokunnan erityinen päätösvalta	19
16 § Valvontajaosto	21
17 § Valvontajaoston erityinen päätösvalta	21
18 § Muut toimielimet	22
19 § Vaikuttamistoimielimet	22
20 § Asian ottaminen kunnanhallituksen käsiteltäväksi	22
21 § Asian ottaminen valiokunnan tai ympäristöterveyslautakunnan käsiteltäväksi	22
22 § Otto-oikeuden ilmoittaminen	22
III luku	23
Henkilöstöorganisaatio	23
23 § Kunnanjohtaja	23
24 § Palvelualuejohtajat	24
24a § Ympäristöterveysjohtaja	25

25 § Vastuualuepäälliköt	26
26 § Toimintayksikön esimiehet	26
27 § Esimiehen yleiset tehtävät	26
28 § Palvelualueiden sekä ympäristöterveydenhuollon organisaatio ja tehtävät	27
IV luku	27
Toimivalta henkilöstöasioissa	27
29 § Kelpoisuusvaatimukset	28
30 § Haettavaksi julistaminen	28
31 § Palvelussuhteeseen ottaminen	28
32 § Palvelussuhteeseen ottavan viranomaisen muu toimivalta	29
33 § Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen	29
34 § Virkaan ottaminen virkaan valitun irtisanouduttua	29
35 § Muut henkilöstöasiat	30
36 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen	31
V luku	31
Talous	31
37 § Talousarvio	31
38 § Talousarvion täytäntöönpano	31
39 § Talousarvion seuranta ja muutokset	31
40 § Rahatoimen hoitaminen	31
41 § Maksujen määrääminen ja maksulykkäykset	32
42 § Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut	32
VI luku	32
Ulkoinen ja sisäinen valvonta	32
43 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi	32
44 § Tilintarkastajan tehtävät	33
45 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi	33
46 § Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	34
VII luku	34
Valtuusto	34
47 § Valtuuston toiminnan järjestelyt	34
48 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi	34
49 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa	35
50 § Istumajärjestys	35
Valtuuston kokoukset	35
51 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous	35
52 § Kokouskutsu	35
53 § Esityslista	35
54 § Sähköinen kokouskutsu	36

55 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla.....	36
56 § Jatkokokous	36
57 § Varavaltuutetun kutsuminen	36
58 § Läsnäolo kokouksessa	36
59 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	36
60 § Kokouksen johtaminen	37
61 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle.....	37
62 § Tilapäinen puheenjohtaja	37
63 § Esteellisyys	37
64 § Asioiden käsittelyjärjestys.....	37
65 § Puheenvuorot.....	37
66 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	38
67 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen	38
68 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen.....	38
69 § Äänestykseen otettavat ehdotukset.....	39
70 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys.....	39
71 § Äänestyksen tuloksen toteaminen	39
72 § Toimenpideohje	39
73 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	39
74 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille.....	40
VIII luku	40
Enemmistövaali ja suhteellinen vaali	40
75 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset.....	40
76 § Enemmistövaali.....	40
77 § Valtuuston vaalilautakunta.....	40
78 § Ehdokaslistojen laatiminen	40
79 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto.....	40
80 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen.....	41
81 § Ehdokaslistojen yhdistelmä	41
82 § Suhteellisen vaalin toimittaminen	41
83 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen.....	41
IX luku	41
Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus	41
84 § Valtuutettujen aloitteet.....	41
85 § Valtuustoinfo	41
X luku	42
Päätöksenteko- ja hallintomenettely	42
Kokousmenettely	42
86 § Määräysten soveltaminen.....	42

87 § Toimielimen päätöksentekotavat	42
88 § Sähköinen kokous	42
89 § Sähköinen päätöksentekomenettely	42
90 § Kokousaika ja -paikka	42
91 § Kokouskutsu	43
92 § Sähköinen kokouskutsu	43
93 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla	43
94 § Jatkokokous	43
95 § Varajäsenen kutsuminen	43
96 § Läsnäolo kokouksessa	43
97 § Kunnanhallituksen edustaja muissa toimielimissä	44
98 § Kokouksen julkisuus	44
99 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	44
100 § Tilapäinen puheenjohtaja	44
101 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot	44
102 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely	44
103 § Esittelijät	44
104 § Esittely	45
105 § Esteellisyys	45
106 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	45
107 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen	45
108 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen	45
109 § Äänestykseen otettavat ehdotukset	46
110 § Äänestys ja vaali	46
111 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	46
112 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenelle	47
XI luku	47
Muut määräykset	47
113 § Aloiteoikeus	47
114 § Aloitteen käsittely	47
115 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot	48
116 § Kunnan nimenkirjoitus ja asiakirjojen allekirjoittaminen	48
117 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen	48
XII luku	48
Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuskien perusteet	48
118 § Soveltamisala	48
119 § Kokouspalkkiot	48
120 § Palkkio lisätunneilta	49
121 § Kokouspalkkio kahdesta tai useammasta toimielimen kokouksesta	49

122 § Vuosipalkkiot.....	49
123 § Osallistuminen toisen toimielimen kokoukseen.....	50
124 § Muut kokoukset ja tilaisuudet.....	50
125 § Palkkio toimituksista.....	50
126 § Palkkio valtuustoseminaareista ja valtuustoinfoista.....	50
127 § Kokouksen peruuntuminen.....	50
128 § Luottamushenkilön palkkio sihteerin/pöytäkirjanpitäjän tehtävästä.....	50
129 § Palkkion maksamisen edellytykset.....	50
130 § Palkkioiden maksaminen.....	50
131 § Ansionmenetyksen ja muiden kustannusten korvaaminen.....	50
132 § Matkakustannusten korvaaminen.....	51
133 § Tarkemmat ohjeet.....	51
134 § Erimielisyyden ratkaiseminen.....	51
LIITE: Viranhaltijoille laissa määrätty ja / tai delegoitu päätösvalta.....	53
Konsernipalvelut.....	53
Kunnanjohtaja.....	53
Hallinto- ja talousjohtaja.....	53
Henkilöstöpäällikkö.....	54
Hallintopäällikkö.....	54
Tietohallintopäällikkö.....	55
Tietopalvelusihteeri.....	55
Hyvinvoinnin palvelualue.....	55
Hyvinvointijohtaja.....	55
Varhaiskasvatuspäällikkö.....	55
Perusopetuksen rehtori, erityisopetuksen rehtori ja rehtori.....	56
Erityisopetuksen rehtori.....	57
Apulaisrehtori (virka).....	57
Apulaisrehtori päättää.....	57
Rehtori(t) ja oppilaan opettajat yhdessä päättävät.....	57
Opettaja päättää.....	57
Vapaa-aikapäällikkö.....	58
Osastonjohtaja (kirjasto) päättää.....	58
Elinvoiman palvelualue.....	58
Elinvoimajohtaja.....	58
Elinvoiman palvelualueen viranhaltijoiden päätösvalta.....	58
Kuntatekniikan päällikkö.....	59
Projektipäällikkö (kuntatekniikka).....	59
Kehitys- ja kaavoituspäällikkö.....	59
Kaavoitusarkkitehti.....	59

Hankekaavoittaja.....	60
Maankäyttöinsinööri	60
Vesihuoltopäällikkö	60
Työllisyysvastaava	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Omavalmentaja	60
Rakennustarkastaja tai johtava rakennustarkastaja.....	60
Ympäristötarkastaja tai ympäristösihteeri	62
Ympäristöterveydenhuolto	64

I luku

Hallinnon ja toiminnan järjestäminen

1 § Hallintosäännön soveltaminen

Hollolan kunnan hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty.

Toimielin, luottamushenkilö ja viranhaltija voivat päättää hallintosäännöllä ja tämän säännön liitteenä olevassa päätösvaltuutetussa sille siirretyn toimivallan siirtämisestä edelleen alaiselleen toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle.

Toimivallan siirtopäätöksistä on ilmoitettava kirjaamoon, missä pidetään ajan tasalla olevaa toimivaltuutetteloä.

2 § Kunnan johtamisjärjestelmä

Hollolan kunnan ja kuntakonsernin johtaminen noudattaa hyvää hallintoa ja johtamistapaa ja perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä valtuuston päätöksiin.

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta, käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

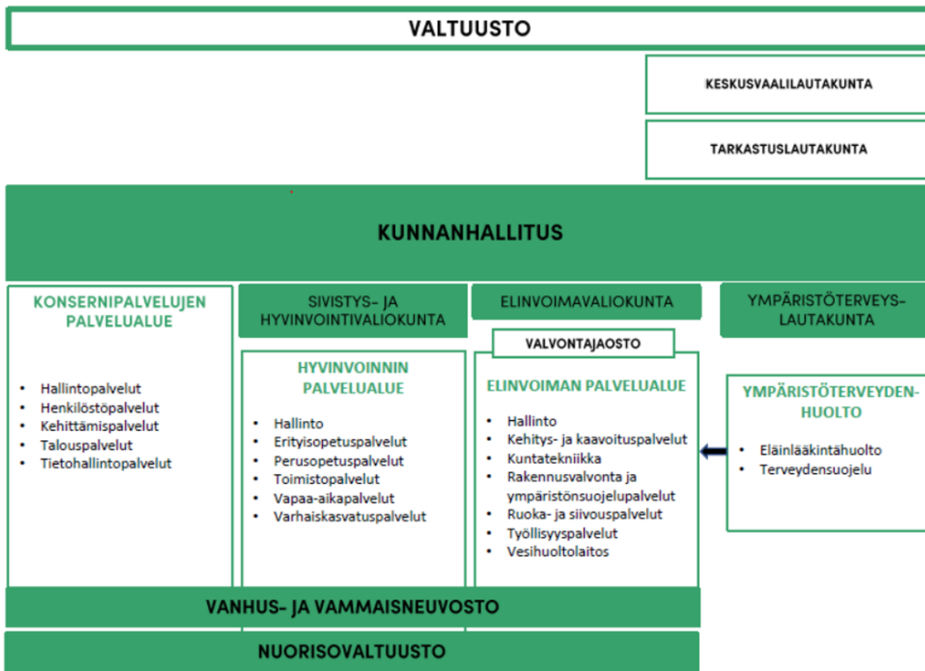
Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kunnan henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kunnanjohtaja vastaa asioiden valmistelusta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Palvelualueiden tehtävät on kuvattu tarkemmin III luvussa Henkilöstöorganisaatio.

ORGANISAATIOKAAVIO

II luku

Toimielimet, jäsenet, tehtävät ja toimivalta

3 § Valtuuston jäsenet, tehtävät ja toimivalta

Valtuustossa on 43 kuntavaaleilla valittua valtuutettua. Valtuusto valitsee valtuutetuista puheenjohtajan ja I ja II varapuheenjohtajan. Puheenjohtajien toimikausi on kaksi vuotta. Valtuuston päätösvaltaan kuuluvat kaikki taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittävät päätökset, kunnan toimintaa keskeisesti ohjaavat ohjeet ja kunnan kehittämisen suunnitelmat siten, kuin tässä hallintosäännössä tarkemmin luetteloidaan. Valtuuston käsitteleyt tulevat asiat esittelee kunnanhallitus ja erikseen kuntalaissa määrättyjen asioiden osalta tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta.

Kuntalain mukaan valtuusto päättää:

1. kuntastrategiasta
2. hallintosäännöstä
3. talousarviosta ja taloussuunnitelmasta
4. omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta
5. liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista
6. varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista
7. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista
8. palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista
9. takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta

10. jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä
11. luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista
12. tilintarkastajien valitsemisesta
13. tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta
14. muista valtuuston päätettäviksi säädettyistä ja määrätyistä asioista.

Valtuusto päättää lisäksi:**Talouden osalta:**

15. talousarvioon tehtävistä muutoksista, kun sitovuustaso ylittyy
16. taloudellisesti tai periaatteellisesti merkittävistä harkinnanvaraisen tuen tai etuuden tai asiakasmaksun käyttöön ottamisesta tai tällaisen maksun käytöstä luopumisesta
17. kunnan investointihankkeita koskevista hankesuunnitelmista, kun kustannusarvio ylittää 3 miljoonaa euroa
18. vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä talousarvion sitovuustasot ja toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet
19. talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä enimmäislainanottovaltuuksista ja talousarviolainojen myöntövaltuuksista (antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista)
20. lainan (ml. leasing) ottamisen ja lainan antamisen periaatteista
21. poistosuunnitelmasta
22. rahastojen säännöistä
23. yhteisöjen ja säätiöiden perustamisesta
24. kunnan omaisuuden luovuttamisesta tai myynnistä, milloin luovutettavan omaisuuden arvo tai kauppahinta ylittää 1 miljoonaa euroa
25. konserniyhtiöiden perustamisesta tai lakkauttamisesta

Toiminnan osalta:

26. merkittävistä ja taloudellisesti laajakantoisista kunnan toiminnan järjestämisen periaatteista ja tällaisista lausunnoista
27. perussopimuksista ja vastaavista merkittävää yhteistoimintaa ohjaavista asiakirjoista
28. koulujen perustamisesta ja lakkauttamisesta
29. uusien, merkittävien ja taloudellisesti laajakantoisten palvelujen tuottamisen aloittamisesta ja kunnan toteuttamien palvelujen lopettamisesta kunnan omana toimintana
30. yhtiön tai liikelaitoksen perustamisesta
31. maapoliittisesta ohjelmasta (MRL § 5a)
32. rakennusjärjestyksen hyväksymisestä (MRL § 14 - 15)
33. yleiskaavan laatimisesta (MRL § 36), yleiskaavan vireille tulosta ja tavoitteista ja hyväksymisestä
34. yleiskaavan mitoituksesta rantayleiskaavoissa ja ns. kyläkaavoissa (MRL 44§)
35. vaikutuksiltaan merkittävistä asemakaavoista (MRL § 52)
36. kaavoitusohjelmasta
37. kunnan lunastusoikeuden käyttämisestä asemakaava-alueella (MRL § 96 ja § 97)
38. lunastusluvan hakemisesta (MRL § 100)
39. kehittämisalueiden nimeämisestä (MRL § 110)
40. kehittämisalueesta ellei siitä ole päätetty yleis- tai asemakaavan hyväksymisen yhteydessä (MRL § 111)
41. lupa- ja valvontamaksujen taksan perusteista (MRL § 145)
42. kiinteän omaisuuden vuokralle ottamisesta, kun vuokra-aika on yli 25 vuotta ja ennakoitu kokonaisarvo yli 1 milj. euroa
43. vesihuoltolain pykälien 18 ja 19 mukaisista vesihuollon maksujen perusteista

Henkilöstön osalta:

44. valitsee kunnanjohtajan ja palvelualuejohtajat.

Henkilöstöasioiden toimivallasta on lisäksi voimassa, mitä kohdassa Toimivalta henkilöstöasioissa tähän sääntöön on kirjattu. Talouden osalta toimivallasta on lisäksi voimassa, mitä kohdassa V Talous on todettu.

4 § Valtuuston puheenjohtajan tehtävät

Valtuuston puheenjohtaja toimii kunnan demokraattisesti valitun luottamushenkilöorganisaation ylimpänä edustajana ja näin muodostaa keskeistä julkikuvaa koko kuntaorganisaatiosta.

Puheenjohtajan tulee toimillaan edistää valtuuston työskentelyn laillisuutta, vastuullisuutta ja tuloksellisuutta.

Valtuuston puheenjohtaja:

1. johtaa valtuustossa asioiden käsittelyä ja pitää huolta järjestyksestä valtuuston kokouksessa siten, kuin jäljempänä valtuustotyöskentelystä on määrätty
2. tiedottaa valtuustotyöskentelystä
3. ohjaa ja kehittää valtuuston poliittista yhteistyötä sujuvan päätöksenteon edistämiseksi
4. määrittää valtuuston kokousaikataulut ja tarpeellisiksi katsomiensa muiden valtuustotyöskentelyä edistävien tilaisuuksien määrän, ajankohdan ja paikan
5. johtaa valtuuston muuhun työskentelyyn liittyviä kokouksia, kuten valtuustoseminaareja ja -infoja.

Milloin valtuuston puheenjohtaja on estynyt tai esteellinen, puheenjohtajan tehtäviä hoitaa varapuheenjohtaja.

5 § Valtuustoryhmien puheenjohtajien tehtävät

Valtuustoryhmien järjestäytymisestä on voimassa, mitä jäljempänä valtuustotyöskentelystä on määrätty.

Valtuustoryhmälle tulee nimetä puheenjohtaja.

Valtuustoryhmien puheenjohtajat:

1. johtavat johdonmukaista, laillista ja tarkoituksenmukaista ryhmän valtuustotyöskentelyä ja ryhmän eettistä toimintaa, joka vahvistaa sisäistä ja ulkoista luottamusta valtuustoon
2. osallistuvat valtuustotyöskentelyn kehittämiseen
3. edistävät valtuuston johdonmukaisen ja vaikuttavan työskentelyn edellyttämää valtuustoryhmien välistä avointa ja tiivistä vuorovaikutusta
4. osallistuvat toimielinten päätösten mukaisesti valmisteluryhmiin ja toimivat tässä roolissa ryhmien kantojen kokoajina sekä kunnan eri ryhmien yhteisen kannan valmistelijoina

6 § Kunnanhallituksen jäsenet, tehtävät ja toimivalta

Kunnanhallituksessa on 11 jäsentä, joista valtuusto valitsee kunnanhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallituksen toimikausi on kaksi vuotta.

Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet valitaan valtuutettujen ja varavaltuutettujen keskuudesta. Valiokuntien puheenjohtajat ovat kunnanhallituksen jäseniä tai läsnä- ja puheoikeudella oikeutettuja osallistumaan kunnanhallituksen kokouksiin.

Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja. Kunnanjohtajan ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty tai kunnanhallituksen puheenjohtaja. Tilanteessa, jossa kaikki em. ovat esteellisiä, kunnanhallitus päättää sijaisen erikseen. Pöytäkirjan pitäjänä toimii kunnanhallituksen nimeämä henkilö tai hänen sijaisekseen määrätty.

Kuntalain mukaan kunnanhallitus käyttää päätösvaltaa seuraavissa asioissa:

1. vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta
2. vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta
3. valvoo kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa
4. edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta
5. vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta
6. vastaa kunnan omistajaohjauksesta
7. huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä

Lisäksi kunnanhallitus päättää seuraavista asioista:

8. kunnan edunvalvontaan kuuluvista merkitykseltään keskeisistä ja/tai poikkihallinnollisista lausunnoista
9. elinvoiman ja hyvinvoinnin sekä terveyden edistämisen poikkihallinnollisesta ohjauksesta
10. sosiaali- ja terveystoimeen liittyvistä kuntaa koskevista palvelusopimuksista tai suunnitelmista siihen asti, kunnes valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus toteutuu
11. osakassopimuksista ja merkitykseltään vähäisistä yhteistoimintasopimuksista sekä niihin tehtävistä muutoksista
12. toimielimille ja palvelualueille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista valtuuston asettamien tavoitteiden lisäksi tai tarkentamiseksi sekä näiden tavoitteiden toteutumisen seurannasta
13. hyväksyy viestinnässä noudatettavat yleiset ohjeet
14. tietosuojalainsäädännön järjestämisen perusteista ja määrää tietosuojavastaavan ja tämän tehtävät
15. ilmoittajansuojelulain mukaisten toimenpiteiden järjestämisen perusteista ja nimeää saman lain tarkoittamat käsittelijät ja asiantuntijat
16. kunnan varautumisesta poikkeusoloihin sekä valmiussuunnitelmista
17. lausunnon antamisesta valtuuston päätöksestä tehdystä valituksesta, jos kunnanhallitus katsoo, ettei valtuuston päätöstä ole valituksessa esitetyillä perusteilla kumottava
18. oikeudenkäynnin käynnistämistä kunnan edun puolustamiseksi sekä vastineiden antamisesta kuntaa vastaan esitettyihin väitteisiin
19. sovintosopimuksen tekemisestä kunnan puolesta, yli 10 000 euroa
20. vahingonkorvauksen myöntämisestä tapauksissa, joissa kunta on katsottava korvausvelvolliseksi, jos summa on 50 000 euroa tai sen yli
21. kunnan puolesta yleisesti muista kuin valtuustolle yksinomaan säädetyistä asioista, jollei kuntalaissa tai erityislaeissa erikseen muuta säädetä, taikka jollei tässä hallintosäännössä toimivallasta muuta määrätä
22. perussopimuksia vähäisemmistä, kaikkia palvelualueita koskevista, kunnan yhteistoimintaa ohjaavista sopimuksista ja sitoumuksista
23. ohjeistuksen antamisesta Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokousedustajalle

Konserniohjauksen osalta kunnanhallitus päättää, alla olevista asioista, ellei se päättä perustaa konsernijaostoa. Jos konsernijaosto päätetään perustaa, päättää kunnanhallitus sen toimikaudesta, jäsenmäärästä ja esittelijästä sekä valitsee jäsenet ja varajäsenet.

- Yhtiökokousedustajat
- Yhtymäkokousedustajat (lukuun ottamatta hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokousedustajaa)
- Edustajat muiden yhteisöjen kokouksiin
- Ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen
- Edustaja(t) säätiön toimielimiin
- Konserniyhtiöiden kokouspalkkioista
- Omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle

- Konserniohjauksen ja -valvonnan järjestämisestä, konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan organisoinnista sekä yhteisöille, joissa kunnalla on määräysvaltaa, asetettavista erillisistä tavoitteista ja taloudellisen aseman ja tavoitteiden seurannasta sekä raportoi näiden tavoitteiden toteutumisesta kunnanhallituksen ja valtuustolle
- Antaa ohjeistukset valitsemilleen edustajille yleisesti ja/tai kokouskohtaisesti
- Asettaa tytäryhteisöille ja kuntayhtymille strategiset tavoitteet sekä talousarviotavoitteet sekä seuraa tavoitteiden toteutumista
- Antaa kunnan ennakokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa
- Päättää esityksistä koskien tytäryhtiöiden perustamisasiakirjaa ja yhtiöjärjestystä sekä vastaavien asiakirjojen esityksistä koskien yhtiöitä, säätiöitä ja kuntien välistä yhteistoimintaa huomioon ottaen kunnan kokonaisuus ja strategiset tavoitteet
- Arvioi ja käsittelee osakas- ja yhteistoimintasopimuksia ja niiden muutos- ja kehittämistarpeita kunnan tavoitteiden näkökulmasta
- Konsernijohdossa kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisesta työnjaosta
- Toimenpiteistä, johon tulee ryhtyä vuosittaisen omistajaohjauksen tuloksellisuuden arviointiin ja kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta
- Riskien ennakkoinnin yhteydessä esiin nousevien toimenpiteiden valmistelusta
- Riita- ja vastuukysymyksiin kohdistuvasta valmistelusta ja ohjauksesta
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja riskien ennakkoinnista konserniyhteisöjen osalta

Asiakirjahallinnon osalta kunnanhallitus päättää:

24. hyvän tiedonhallintatavan ja hyvän henkilötietojen käsittelyn toteuttamisesta
25. kunnan asiakirjahallintoa, arkistointia ja arkistonmuodostusta johtavan viranhaltijan
26. tarkemmista määräyksistä asiakirjahallinnon hoitamisesta ja asiakirjahallinnon johtavan viranhaltijan tehtävistä
27. tiedonohjaussuunnitelman yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta)
28. kunnan arkistonmuodostajat ja rekisterinpitäjät
29. asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä

Kunnanhallituksen tiedonhallinnan tehtävät:

Kunnanhallitus vastaa siitä, että tiedonhallintalain 4.2 §:n vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty kunnassa. Tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut ovat:

30. Vastuu tiedonhallintalain mukaisten kuvausten koostamisesta ja ylläpidosta: tiedonhallintamalli (5 §), muutosvaikutusten arviointi (5 §) ja asiakirjajulkisuutta koskeva kuvaus (28 §)
31. Vastuu 19 §:ssä säädetystä tietoaineistojen sähköiseen muotoon muuttamisesta ja saatavuudesta
32. Vastuu tietoturvallisuusjärjestelystä, tietojärjestelmien toiminnasta ja yhteen toimivuudesta sekä tietovarantojen yhteen toimivuudesta (2 §:n 13 kohta, 5 §, 12 - 17 §, 22 - 24 §) ja
33. Vastuu asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan järjestämisestä sekä tietoaineistojen säilyttämisen järjestämisestä (21 §, 25 - 27 §)

Toimielimien osalta kunnanhallitus päättää:

34. nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston kokoonpanosta, asettamisesta, toimintaedellytyksistä ja -säännöistä
35. alaistensa jaostojen tai työryhmien perustamisesta ja tehtävistä
36. alaistensa toimikuntien perustamisesta ja tehtävistä

Henkilöstöasioiden osalta kunnanhallitus päättää:

37. kunnalle työnantajana kuuluvista tehtävistä, ellei niitä ole siirretty muulle viranomaiselle
38. kunnan henkilöstöpolitiikan ohjauksesta ja siihen liittyvistä ohjeista
39. palkkausjärjestelmästä ja –periaatteista
40. henkilöstön lomauttamisen periaatteista, joihin kuuluu mm. lomautuksen piiriin kuuluvat henkilöryhmät ja lomautuksen kesto
41. paikallisista sopimuksista
42. virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta
43. työsuojelutoiminnasta, työsuojelun valvonnasta ja työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain mukaisen työnantajan edustajan (työsuojelupäällikön) nimeämisestä, ellei jäljempänä toisin ole määrätty
44. työterveyshuollon ja muun yhteistoiminnan sekä työpaikkaruokailun ja muiden henkilöstöpalvelujen järjestämistä koskevista periaatteista
45. sellaisen viran haettavaksi julistamisesta ja virkasuhteeseen ottamisen vahvistamisesta ja tehtävän määräaikaudesta hoitajasta sekä virasta pidättämisestä ja nimikemuutoksesta, johon valtuusto ottaa viranhaltijan
46. kunnanjohtajan sijaisesta
47. konsernipalvelujen organisaatiosta ja tehtävistä siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty
48. palvelualueiden välisestä tehtäväjaosta siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty
49. helpotuksen tai vapautuksen myöntämisestä viranhaltijan ja työntekijän velvollisuudesta korvata kunnalle aiheutunut vahinko, ellei vahinko ole aiheutettu tahallaan tai törkeästä tuottamuksesta. Henkilöstöasioiden toimivallasta on lisäksi voimassa, mitä kohtaan Toimivalta henkilöstöasioissa tähän sääntöön on kirjattu.

Maankäytön osalta kunnanhallitus päättää:

50. asemakaavan laatimisesta (MRL § 51), mikäli kaavoitettava alue ei sisälly kaavoitusohjelmaan
51. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta asemakaavan toteamisesta vanhentuneeksi (MRL § 60)
52. rakennuskiellosta tai toimenpiderajoituksesta yleiskaavaa laadittaessa tai muutettaessa (MRL § 38)
53. yleiskaavaehdotuksen sekä yleiskaavan valmisteluaineiston ja luonnoksen nähtäville asettamisesta (MRL § 65 ja MRA § 19)
54. rakennusjärjestysehdotuksen sekä rakennusjärjestyksen valmisteluaineiston nähtäville asettamisesta (MRL § 14, § 65 ja MRA § 6)
55. maanomistajalta perittävästä yleiskaavan laatimiskustannuksista ranta-alueella (MRL § 76) ja tuulivoimarakentamista ohjaavan yleiskaavan laatimiskustannuksista (MRL § 77 c)
56. 20 000 euron tai sen ylittävät maankäyttösopimukset, ellei laista tai asetuksista muuta johdu (MRL § 91 b)
57. 50 000 euroa, sen ylittävät kaavan toteuttamista varten tarvittavien alueiden, rakennusten sekä kiinteiden rakenteiden ja laitteiden ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja lunastamisesta
58. kunnalle yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamisesta (MRL luku 12 a)
59. kunnan oikeudesta lunastaa asemakaavan mukainen tontti (MRL 97.3)
60. kiinteän omaisuuden hankkimista talousarvion puitteissa
61. tonttien hinnoittelusta ja muista luovutusehdoista
62. kiinteän omaisuuden luovuttamisesta, milloin luovutettavan omaisuuden kauppahinta on 1 milj. euroa tai sen alle
63. kunnan omistamien rivitalo-, kerrostalo- ja teollisuustonttien myymisestä ja vuokraamisesta, kun on olemassa valtuuston hyväksymä hinta
64. tarjouksen tekemisestä kunnan puolesta kiinteän tai irtaimen omaisuuden pakkohuutokaupassa ja asemakaavan toteuttamista varten tarvittavien alueiden, rakennusten ja laitteiden ostamisesta, myymisestä ja lunastamisesta
65. antaa suostumuksen kiinteistönmuodostuslain §:n 115 mukaisesti kunnan alueen ottamisesta rakennusmaan järjestelyyn ja etuostolain §:n 21 mukaisesti etuosto-oikeuden käyttämisestä

66. luonnonvarojen myynnistä myyntihinnan ollessa 200 000 euroa tai enemmän
 67. päättää hakea luonnonsuojelualueen perustamista kunnan omistamalle maalle

Talouden osalta kunnanhallitus päättää/hyväksyy:

68. suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet, joiden perusteella toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa
 69. talousarvion täytäntöönpano-ohjeet
 70. talousarvion säännölliseen seurantaan liittyvistä mahdollisista toimenpiteistä ja raportoi valtuustolle talousarvion toteutumisesta säännöllisesti
 71. lainan (ml. leasing) ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita
 72. tilapäisten lainojen (esim. kuntatodistusten) ottovaltuuksista ja lainaehtojen hyväksymisestä valtuuston asettamissa rajoissa
 73. rahoitus- ja sijoitustoiminnan koskevista ohjeista
 74. irtaimen omaisuuden ja arvopapereiden myynnistä, kun omaisuuden arvo on 0,25 - 0,5 miljoonaa euroa
 75. sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kuntaa sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kunnanhallituksen on viipymättä tehtävä valtuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.
 76. kunnan vakuuttamisen yleisistä perusteista ja omaisuuden vakuuttamisesta
 77. tarvittaessa hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat ja poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan, jonka alittavista hankinnoista ei kirjata poistoja vaan ne kirjataan suoraan kuluksi
 78. kunnan muusta, kuin valtuuston päätösvaltaan kuuluvasta rahatoimesta (ml. kunnanjohtajan sekä hallinto- ja talousjohtajan maksu- ja luottokorteista)
 79. maksulykkäyksistä ja maksuaikatalumuutoksista, siltä osin, kun toimivaltaa ei ole siirretty viranhaltijalle
 80. ottaa vastaan kunnalle uskottu perintö sekä antaa kunnalle testamentattujen tai lahjoitettujen varojen hoitoa ja käyttöä koskevat tarpeelliset ohjeet, jollei testamentissa tai lahjakirjassa ole toisin määrätty taikka valtuusto muuta päättänyt
 81. aineettoman käyttöomaisuuden (arvopaperit) ostosta
 82. kunnanhallituksen talousarvioon varattujen palvelualueen vastuutehtäviin liittyvien avustusten jakoperusteista ja jakamisesta, ellei päätösvaltaa ole tässä säännössä delegoitu viranhaltijalle
 83. helpotuksen tai vapautuksen myöntämisestä kunnallisesta maksusta ja sille määrätyn viivästyskoron suorittamisesta silloin kun se on sallittua eikä sitä ole siirretty muulle toimielimelle tai viranhaltijalle
 84. lainojen korkosuojausten yleissopimuksista ja suojausperiaatteista ja –tavoitteista, valtuuston määrittelemien perusteiden mukaisesti
 85. pankkitilien käyttöoikeuksista
 86. EU- ja muihin hankkeisiin osallistumisesta, siltä osin, kun toimivaltaa ei ole tässä säännössä delegoitu valiokunnalle tai viranhaltijalle
 87. sijoituksesta, jolla kassavaroja sidotaan vuotta pidemmäksi ajaksi
 88. kiinteän omaisuuden (käyttöomaisuus) myynnistä (alle 1 milj. euroa)
 89. pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus, kiinteän omaisuus) vuokralle ottamisesta, kun vuokra-aika on alle 25 vuotta ja ennakoitu kokonaisarvo alle 1 milj. euroa
 90. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja riskien ennakoinnista
 91. sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta
 92. yli 50 t euron vahingonkorvauksista, kun katsotaan että kunta on korvausvelvollinen
 93. hankintalinjaukset ja hankintaohjeet

Konsernipalveluiden osalta kunnanhallitus päättää:

94. palvelujen järjestämisestä, tuottamisesta ja kehittämisestä kuntastrategian ja talousarvion linjausten mukaisesti tuloksellisesti ja vaikuttavasti

Kommentoitu [HR1]: ei

Kommentoitu [HR2R1]: käytännössä tarkoittaa, että päättää kaikista yli 50 t€n hankkeista.

Kommentoitu [KK3R1]: Lisätty "ei"

95. toimenpiteistä, joilla luodaan edellytykset läpinäkyvälle toiminnalle asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa
96. toimenpiteistä, joilla seurataan ja arvioidaan asiakaspalautetta ja palvelujen vaikuttavuutta ja niiden pohjalta tehtäviä kehittämistoimenpiteitä
97. toimenpiteistä, joiden kautta asukkaalle ja palvelun käyttäjille varataan mahdollisuudet osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen
98. toimintojensa tarvitsemien tilojen vuokralle ottamisesta ja hallinnassaan olevien tilojen vuokralle antamisesta tai tilojen käyttöperiaatteista, ellei hallintosäännössä ole toisin määrätty
99. tarpeelliseksi katsomiensa työryhmien asettamisesta
100. toiminnan ja talouden suunnittelusta sekä palvelualueen käyttösuunnitelmasta
101. palvelualueen talousarvion säännölliseen seurantaan liittyvistä toimenpiteistä ja raportoinnista
102. toimenpiteistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoinnista
103. palvelualueen käyttösuunnitelman
104. talousarvioesityksestä ja tilinpäätösesityksestä valtuustolle
105. kokonaan uuden (esim. ulkoistukset) palvelutuotannon kilpailuttamisesta
106. urakoista sekä irtaimisto- ja palveluhankinnoista talousarvion puitteissa siltä osin, kun toimivaltaa ei ole siirretty viranhaltijalle
107. palveluista ja tuotteista perittävistä maksuista ja niiden määräytymisperusteista valtuuston tai kunnanhallituksen päättämien periaatteiden mukaisesti
108. toimii yhteistyössä kunnan muiden palvelualueiden sekä muiden yhteistyötahojen kanssa/koordinoi terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä ja elinvoiman lisäämisessä ja vastaa tavoitteesta omalla palvelualueellaan
109. muutoksenhakuoikeuden käyttämisestä ja muutoksenhakuun liittyvien lausuntojen hyväksymisestä sekä kanteluihin vastaamisesta

Henkilöstöasioiden toimivallasta on lisäksi voimassa, mitä kohtaan Toimivalta henkilöstöasioissa tähän sääntöön on kirjattu. Talouden osalta toimivallasta on lisäksi voimassa, mitä kohdassa V Talous on todettu.

6a § Ympäristöterveyslautakunta

Ympäristöterveyslautakunta on kuntalain 51 §:n tarkoittama kuntien yhteinen ympäristöterveydenhuollon toimielin.

Lautakunnassa on 11 jäsentä ja varajäsentä, jotka valitaan kuntien yhteistoimintasopimuksessa sovitulla tavalla.

Lautakunnan toimikausi on valtuustokausi ensimmäistä toimikautta lukuun ottamatta. Ensimmäisestä toimikaudesta sovitaan yhteistoimintasopimuksessa.

Esittelijänä toimii ympäristöterveysjohtaja. Hänen ollessaan estynyt toimii esittelijänä palvelualuejohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija. Pöytäkirjan pitäjänä on lautakunnan nimeämä henkilö tai hänen sijaisekseen määrätty.

Lautakunta päättää terveydensuojelulain (763/1994), elintarvikelain (297/2021), lääkelain (395/1987), tupakkalain (549/2016), eläinlääkintähuoltolain (765/2009) ja eläintautilain (76/2021) mukaisista kunnan viranomaiselle kuuluvista tehtävistä.

Lisäksi lautakunta päättää:

1. valiokunnille hallintosäännön 11 §:ssä määrätystä asioista soveltuvin osin ja sen lisäksi seuraavista asioista:
2. kunnan eläinlääkäreiden eläkemaksujen perusteena käytettävistä toimenpidepalkkioista
3. ympäristöterveydenhuollon maksutaksasta
4. toimipisteistä
5. kuntalaskutuksen perusteena käytettävistä suoritteista
6. lausunnoista ympäristöterveydenhuoltoa koskevissa asioissa, ellei lausunnonanto-oikeutta ole delegoitu viranhaltijalle
7. viranhaltijoiden päätöksistä tehdyistä oikaisuvaatimuksista
8. valituksiin annettavista vastineista
9. kuntien kuulemisesta yhteistoimintasopimuksen tarkoittamissa tilanteissa
10. kunnanhallitukselle tehtävistä esityksistä virkojen perustamiseksi, lakkauttamiseksi ja virkamuutoksiksi
11. raportoinnista jäsenkunnille toiminnan osalta

7 § Kunnanhallituksen puheenjohtaja

Kunnanhallituksen puheenjohtaja toimii kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta johtavan demokraattisen päätöksentekuelimen ylimpänä edustajana ja muodostaen keskeistä julkikuvaa koko kuntaorganisaatiosta.

Puheenjohtajan tulee toimillaan edistää kunnanhallituksen työskentelyn laillisuutta, vastuullisuutta ja tuloksellisuutta.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja:

1. johtaa johdonmukaista, laillista ja tarkoituksenmukaista hallitustyöskentelyä ja hallituksen eettistä toimintaa, joka vahvistaa sisäistä ja ulkoista luottamusta hallitukseen
2. ohjaa ja kehittää kunnanhallituksen työskentelyä sujuvan päätöksenteon edistämiseksi
3. vastaa ja antaa lausuntoja tiedotusvälineille kunnanhallituksen päätöksistä
4. johtaa kuntastrategian sekä kunnanhallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa
5. määrittää tarpeellisiksi katsomiensa muiden kunnanhallituksen työskentelyä edistävien tilaisuuksien määrän, ajankohdan ja paikan ja toimii niissä puheenjohtajana
6. pitää sopivin tavoin yhteyttä kunnan asukkaisiin ja muihin sidosryhmiin ja edustaa kuntaa erilaisissa tilaisuuksissa, joihin on pyydetty kunnan edustaja (jakaen tätä edustusvastuuta tarvittaessa kunnanhallituksen varapuheenjohtajan ja valtuuston puheenjohtajiston ja kunnanjohtajan kanssa)
7. rakentaa yhteistyösuhteita kunnan eri kumppaneiden ja sidosryhmien suuntaan ja toimii puheenjohtajana kuntien välisissä, kunnassa järjestettävissä yhteistyökokouksissa, kun mukana on myös luottamushenkilöitä
8. vastaa kunnanjohtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja huolehtii kunnanhallituksen ja valtuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla
9. vastaa siitä, että kunnanjohtajan kanssa käydään vuosittain tavoite- ja arviointikeskustelut
10. käyttää työnantajan työnjohtovaltaa kunnanjohtajan virkasuhdetta koskevissa asioissa, jollei kunnanhallitus ole toisin määrännyt.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja toimii kunnanjohtajan esimiehenä ja tässä esimiesasemassa päättää kunnanjohtajaa koskevista henkilöstöasioista soveltuvin osin siten, kuin tähän sääntöön on palvelualuejohtajien toimivallasta kirjattu, ellei edellä ole tätä toimivalltaa kirjattu kunnanhallitukselle.

8 § Kunnanhallituksen puheenjohtajisto

Kunnanhallituksen puheenjohtajisto kokoontuu kunnanhallituksen puheenjohtajan kutsusta ja johdolla tarvittaessa puheenjohtajaneuvotteluun, johon kutsutaan lisäksi valtuuston puheenjohtajisto ja tarvittaessa valtuustoryhmien puheenjohtajat sekä kunnanjohtaja. Tilaisuuteen voidaan kutsua myös muita asiantuntijoita.

Puheenjohtajaneuvottelun tavoitteena on edistää poliittisten ryhmien näkemysten yhteensovittamista valmistelussa olevista keskeisistä asioista.

9 § Vaalitoimielimet

Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään vaalilaissa.

10 § Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on 7 jäsentä. Valtuusto valitsee lautakunnan jäsenet ja varajäsenet valtuutettujen ja varavaltuutettujen keskuudesta. Valtuuston valitsemien puheenjohtajien tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Tarkastuslautakunnan jäseniksi ei voi valita kunnanhallituksen jäseniä.

Tarkastuslautakunnalle asiat esittelee tarkastuslautakunnan puheenjohtaja.

Tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus tarkastuslautakunnan kokouksissa.

Kunnanhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Tarkastuslautakunnan tehtävät ovat hallintosäännössä kohdassa: hallinnon ja talouden tarkastus

11 § Valiokuntien jäsenet, tehtävät ja toimivalta

Valiokunnissa on 11 jäsentä. Valtuusto valitsee valiokuntien jäsenet ja varajäsenet valtuutettujen ja varavaltuutettujen keskuudesta. Valtuuston valitsemien puheenjohtajien tulee olla valtuutettuja.

Valiokuntien varsinaiset puheenjohtajat valitaan kunnanhallituksen jäsenistä tai valiokunnan varsinaisella puheenjohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanhallituksen kokouksessa. Puheenjohtajien rooli kunnanhallituksen kokouksessa on välittää valiokunnan näkemykset kunnanhallituksen käyttöön sekä välittää valiokunnalle kokonaisvaltaista kunnan johtamisen tilannekuvaa ja kokonaisedun näkökulmaa päätöksenteon tueksi.

Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Valiokuntien toimikausi on kaksi vuotta.

Esittelijänä toimii palvelualuejohtaja. Pöytäkirjan pitäjänä toimii valiokunnan nimeämä henkilö tai hänen sijaisekseen määrätty.

Valiokunta päättää palvelualueensa osalta:

1. palvelujen järjestämisestä, tuottamisesta ja kehittämisestä kuntastrategian ja talousarvion linjausten mukaisesti tuloksellisesti ja vaikuttavasti
2. esityksistä valtuuston tai kunnanhallituksen päätettäväksi
3. toimenpiteistä, joilla luodaan edellytykset läpinäkyvälle toiminnalle asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa

4. toimenpiteistä, joilla seurataan ja arvioidaan asiakaspalautetta ja palvelujen vaikuttavuutta ja niiden pohjalta tehtäviä kehittämistoimenpiteitä
5. toimenpiteistä, joiden kautta asukkaille ja palvelun käyttäjille varataan mahdollisuudet osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen
6. varautumissuunnittelusta
7. toimintojensa tarvitsemien tilojen vuokralle ottamisesta ja hallinnassaan olevien tilojen vuokralle antamisesta tai tilojen käyttöperiaatteista, ellei hallintosäännössä ole toisin määrätty
8. tarpeelliseksi katsomiensa työryhmien ja jaostojen asettamisesta
9. otto-oikeuden käyttämisestä alaisensa jaoston tai viranhaltijan päätösten osalta

Talouden ja riskienhallinnan osalta:

10. toiminnan ja talouden suunnittelusta sekä palvelualueen käyttösuunnitelmasta kunnanhallituksen/konsernipalveluiden antamien ohjeiden mukaisesti
11. talousarvion säännölliseen seurantaan liittyvistä toimenpiteistä ja raportoinnista kunnanhallitukselle ja valtuustolle talousarvion toteutumisesta kunnanhallituksen/konsernipalveluiden antamien ohjeiden mukaisesti
12. toimenpiteistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoinnista kunnanhallituksen/konsernipalveluiden antamien ohjeiden mukaisesti
13. talousarvioesityksestä ja tilinpäätösesityksestä kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle
14. palvelutuotannon kilpailuttamisesta ja vastaa sopimusten hallinnasta ja sopimusvalvonnan järjestämisestä
15. urakoista sekä irtaimisto- ja palveluhankinnoista talousarvion puitteissa siltä osin, kun toimivaltaa ei ole siirretty viranhaltijalle
16. 0,5 - 3 milj. euron kiinteistöjen hankesuunnitelmista tai luonnospiirustuksista sekä kustannusarviosta ja tilojen osalta vuokratasosta
17. irtaimen omaisuuden sekä aineettomien hyödykkeiden (ml osakkeet) myynnistä, kun omaisuuden arvo on alle 0,25 milj. euroa
18. valiokunnan talousarvioon varattujen palvelualueen vastuutehtäviin liittyvien avustusten jakoperusteista ja jakamisesta
19. palveluista ja tuotteista perittävistä maksuista ja niiden määräytymisperusteista valtuuston tai kunnanhallituksen päättämien periaatteiden mukaisesti
20. helpotuksen tai vapautuksen myöntämisestä maksua koskien, milloin se on mahdollista tai päätösvalta ei ole muulla viranomaisella (pl maksulykkäykset ja maksuaikataulumuutokset)
21. vahingonkorvauksen myöntämisestä tapauksissa, joissa kunta on katsottava korvausvelvolliseksi, jos summa on yli 10 000 euroa, mutta alle 50 000 euroa
22. ~~ei kunnan hallinnoimiin oman palvelualueensa EU-hankkeisiin osallistumisesta, kun hankkeen kuntarahoitusosuus on enintään 50 000 euroa~~ **Osallistumisesta hankkeisiin, joissa kunnan omarahoitusosuus työpanoksena tai muutoin on enintään 50 000 euroa**

sekä lisäksi:

23. päättää palvelualueiden organisoinnista
24. valvoo kunnanhallituksen/konsernijaoston apuna niiden palvelualueeseen kuuluvien kuntayhtymien, osakeyhtiöiden ja säätiöiden toimintaa, jossa kunta on osallisena
25. osallistuu kunnan hyvinvointikertomuksen valmisteluun
26. toimii yhteistyössä kunnan muiden palvelualueiden sekä muiden yhteistyötahojen kanssa terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä ja elinvoiman lisäämisessä ja vastaa tavoitteesta omalla palvelualueellaan
27. muutoksenhakuoikeuden käyttämisestä ja muutoksenhakuun liittyvien lausuntojen hyväksymisestä sekä kanteluihin vastaamisesta

Kommentoinut [HR4]: Ehdotus: Osallistumisesta hankkeisiin, joissa kunnan omarahoitusosuus työpanoksena tai muutoin on enintään 50 000 e

Kommentoinut [HR5R4]: Ei rajoksia EU-hankkeen tai hallinnoinnin suhteen

Kommentoinut [KK6R4]: Ehdotetaan muutettavaksi 25.9.

Henkilöstöasioiden toimivallasta on lisäksi voimassa, mitä kohtaan Toimivalta henkilöstöasioissa tähän sääntöön on kirjattu. Talouden osalta toimivallasta on lisäksi voimassa, mitä kohdassa V Talous on todettu.

12 § Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan erityistehtävät ja toimivalta

Valiokunta järjestää lasten ja nuorten kasvun ja oppimisen sekä niiden tukeen liittyvät palvelut. Tässä tarkoituksessa valiokunta vastaa ja päättää mm. varhaiskasvatuslain, varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain, perusopetuslain, oppilas- ja opiskeluhoitolain sekä niiden nojalla annettujen säädösten ja määräysten ja lastensuojelulain 12 §:n mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä.

Valiokunta järjestää kuntalaisten toimintaedellytysten vahvistamiseen liittyvät palvelut. Tässä tarkoituksessa valiokunta huolehtii mm. kuntien kulttuuritoimesta annetun lain, vapaasta sivistystyöstä annetun lain, kirjastolain, museolain, taiteen perusopetuksesta annetun lain, nuorisolain ja liikuntalain mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä sikäli, kun näistä tehtävistä ei ole erikseen määrätty.

Valiokunnan tehtävänä on edistää kuntastrategiassa määriteltyjä tavoitteita kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta, sekä vastata omalta osaltaan tehtävistä, mitkä laissa on säädetty kunnan velvollisuudeksi edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä.

Valiokunta päättää edellä mainittujen lakien mukaan kunnalle kuuluvista asioista.

13 § Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan erityinen päätösvalta

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päättää lisäksi:

1. hyväksyä palvelualueitaan koskevat vuokra-, ostopalvelu- ja muut sopimukset niiltä osin kuin viranhaltijoiden toimivalta ei kata
2. varhaiskasvatus-, perusopetus- ja vapaa-aikapalvelujen järjestämisestä ja palvelun tarjonnan laajuudesta
3. hyväksyä toimintaa ohjaavat asiakirjat
4. päivähoitomaksujen ja avoimen päiväkotitoiminnan maksuperusteista (kokopäivähoidon maksua alempi maksu ja tilapäisen hoidon maksu)
5. yksityisen hoidon tuen kunnallisen lisän maksamisesta ja tuen suuruudesta
6. tuntikehys- ja erityisresurssituntien linjauksesta sekä antaa tuntikehystä ja opetussuunnitelmaan perustuvaa lukuvuosittain laadittavaa suunnitelmaa koskevia ohjeita
7. oppilaan opetuksen järjestämispaikan osoittaminen tai sen vaihtaminen: päättää oppilaaksiottoalueesta
8. hyväksyä kunnan varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman
9. kokeiluluvan hakemisesta
10. koulun lukuvuoden työ- ja loma-ajoista
11. esiopetus- ja koulukuljetusten perusteista
12. hyväksyä koululaisten iltapäivä- ja kesätoiminnan toimintasuunnitelman (sisältää järjestämistavat) ja maksuperusteet
13. kulttuuripalvelujen yleislinjoista
14. vapaa-aikapalveluiden yleislinjoista
15. kirjaston kokoelmapolitiikasta
16. kirjaston arvioinnista
17. määrää kunnan taidekokoelmien kartuttamisperusteista ja määrää taidekokoelmien vastuuhenkilön
18. liikuntatoimitilojen maksut ja antaa ohjeet liikuntatoimitilojen vuorojen jakamisesta
19. ulkoliikuntapaikkojen käytöstä perittävistä maksuista
20. hyvinvointipalveluiden toimintayksiköiden nimistä
21. toimii maahanmuuttoon liittyvistä asioista vastaavana toimielimenä

Oppilasasioiden osalta-sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päättää, ellei se ole näitä tehtäviä delegoinut nimeämälleen oppilasaostolle, johon valiokunta valitsee jäsenet ja päättää toimikaudesta:

1. erityisen tuen antamisesta vastoin huoltajien tahtoa
2. kurinpitorangaistuksena oppilaan erottamisesta määräajaksi (enintään 3 kk)

14 § Elinvoimavaliokunnan erityistehtävät ja toimivalta

Valiokunta vastaa mm. maankäyttö- ja rakennuslain, kiinteistönmuodostamislain, kiinteistörekisterilain, lunastuslain, lain kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta, ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain, tieliikennelain, maantielain, vesihuoltolain, yksityisistä teistä annetun lain, aravalain sekä niiden nojalla annettujen määräysten ja säädösten mukaisesti kunnalle kuuluvista tehtävistä.

Valiokunta järjestää maankäytön ja kuntatekniikan palvelut ja vastaa yleisten alueiden rakennuttamisen ja ylläpidon sekä vastaa ruoka- ja siivouspalveluista. Valiokunnan vastuulle kuuluu toimitilojen kehittäminen (toimitilainvestointien operatiiviset tehtävät hoitaa Hollolan Tilapalvelu Oy). Lisäksi valiokunta vastaa elinvoimatehtävistä, joihin kuuluu mm. elinkeinotoiminnan ja työllisyyden edistäminen, joukkoliikenteen edistäminen, kilpailukyvyn ja vetovoiman kehittäminen. Valiokunnan tehtäviin kuuluvat myös asumiseen liittyvät asiat.

Valiokunta toimii kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaisena kunnan valvontaviranomaisena, joka valvoo, että laissa tarkoitettu kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuus täytetään.

Valiokunta huolehtii niistä jätelain mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä, joita ei ole annettu kunnan jätehuoltoviranomaisena toimivalle Päijät-Hämeen jätelautakunnalle.

Valiokunta huolehtii myös osaltaan kunnan omaisuudesta (maaomaisuudesta, infrastruktuuri, toimitilat). Lisäksi valiokunta kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti.

15 § Elinvoimavaliokunnan erityinen päätösvalta

Elinvoimavaliokunta päättää lisäksi:

1. rakentamis- ja toimenpiderajoituksista
2. vaikutuksiltaan vähäisistä asemakaavoista ja asemakaavan muutoksista
3. rakennuskiellosta tai toimenpiderajoituksesta asemakaavaa laadittaessa tai muutettaessa
4. asemakaava-alueella rakennuskiellon jatkamisesta, jos se kaavan ajoittamisen toteuttamiseksi on tarpeen
5. asemakaavan ja asemakaavan muutoksen laatimis- ja käsittelykustannusten perimisestä
6. kaavoituksen käynnistämissopimuksista
7. rakentamiskehotuksen antamisesta ja luetteloinnista
8. kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetussa laissa kunnalle määrättyjen tehtävien hoitamisesta
9. työohjelmista
10. vesihuoltolaitoksen toiminta-alueista
11. vesihuollon järjestämistä koskevat sopimukset
12. vesihuoltomaksuista
13. hyväksyy hulevesisuunnitelman (MRL 103l §)
14. ulkopuolisille tehtävien palvelujen suoritus- ja hinnoitteluperusteista sekä taksoista
15. Hollolan kunnan katu- ja yleisillä alueilla tehtävistä töistä perittävistä maksuista

16. valiokunnan hallinnassa olevien rakennusten purkamisesta
17. kunnan kiinteistöjen ulkopuolista käyttöä koskevista tilamaksuista kunnanhallituksen antamien yleisohjeiden perusteella lukuun ottamatta hyvinvoinnin palvelualueen hallinnassa olevia tiloja
18. lykkäyksen myöntämisestä rakennuspaikkojen ja muiden alueiden myynti- ja vuokrausehtojen mukaisen rakentamis- tai muun veloitteen täyttämistä
19. lausuntojen antamisesta kunnan puolesta maankäyttöön, kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvissä asioissa (pl. delegoidut lausunnon antamiset)
20. katualueiden korvaussopimuksissa noudatettavista periaatteista
21. maanomistajien maksettavaksi määrättävistä katualueen korvauksista (MRL 105 §)
22. asemakaavan toteuttamista varten tarvittavien alueiden, rakennusten ja laitteiden ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja lunastamisesta, kun niiden arvo on 20 000 - 50 000 euroa
23. maankäyttö sopimuksista, kun sopimuksen arvo on alle 20 000 euroa (MRL luku 12a)
24. lausunnoista maanteitä koskevista suunnitelmista
25. kadunpidon antamisesta ulkopuoliselle (MRL 84 §)
26. kadun osittaisesta kunnossapidosta (KunnossapitoL 3.4. §)
27. kadun kunnossapidosta (KunnossapitoL 4 §)
28. kadun ottamisesta kunnan kunnossapidettäväksi (KunnossapitoL 8.1,8.2§)
29. kadun kunnossapitokustannusten perimisestä tonttien omistajilta (KunnossapitoL 8.2 §)
30. kadun puhtaanapitotehtävien ottamisesta kunnan hoidettavaksi, ja siihen liittyvien maksujen perusteista (KunnossapitoL 13 §)
31. luonnonvarojen myynnistä yli 100 000 euron, mutta alle 200 000 euron kaupoissa
32. kadun ja eräiden yleisen alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 14 a ja 14 b kohtien mukaisten tehtävien hoidosta valvontaviranomaisen tehtävistä kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annettuun lain mukaisesti (15,16 §)
33. rakennushankkeiden hankinnan ja hallinnoinnin menettelytapaohjeen mukaisesti valiokunnan päätösvaltaan kuuluvista asioista
34. yritys- sekä asuinalueiden kehittämisestä ja tekee niitä koskevia esityksiä
35. antaa lausunnot aravarajoituksista vapauttamiseksi
36. kunnan kiinteistöjen ulkopuolista käyttöä koskevista tilojen käyttösäännöistä
37. päättää joukkoliikenteen järjestämisestä siltä osin, kun päätös vastuu ei ole seudullisella joukkoliikenneviranomaisella (laaja-alaiset asiat valmistellaan kunnanhallitukseen)
38. antaa joukkoliikenteeseen, jätehuoltoon ja asumiseen liittyvät lausunnot (laaja-alaiset lausunnot valmistellaan kunnanhallitukseen)

Elinkeino- ja työllisyysasioiden osalta elinvoimavaliokunta päättää (ellei se ole näitä tehtäviä, tai osaa näistä tehtävistä delegoinut nimeämälleen elinkeino- ja työllisyysjaostolle, johon sillä on oikeus nimetä myös elinkeinoelämän edustajia ja -asiantuntijoita):

39. yritystoiminnan toimintaedellytysten, kilpailukyvyyn ja vetovoiman kehittämistoimenpiteistä ja tätä tehtävää tukevien kumppanuuksien kehittämisestä
40. kuntakeskuksen kehittämisestä ja tehdä sitä koskevia esityksiä
41. tonttimarkkinointitoimenpiteistä
42. työllisyydenhoidon kehittämistoimenpiteistä ja tätä tehtävää tukevien kumppanuuksien kehittämisestä

Yksityistieasioiden osalta elinvoimavaliokunta päättää:

1. yksityisteiden rakentamisen ja kunnossapidon kunnanavustusten myöntämisestä
2. seuraa kunnan avustamien teiden tienpidon tasoa ja tekee tiekunnille tätä koskevat huomautukset

Muilta osin elinvoimavaliokunta ratkaisee palvelualueeseen kuuluvassa lainsäädännössä kunnalle säädetyt asiat.

16 § Valvontajaosto

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto toimii maankäyttö- ja rakennuslain 21 §:n mukaisena rakennusvalvonnasta huolehtivana viranomaisena, maankäyttö- ja rakennuslain 167 §:n 2 momentin mukaisena viranomaisena sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 5 §:n mukaisena kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, sekä ulkoilulain 23 §:n mukaisena leirintäalueviranomaisena.

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena ja hoitaa maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön mukaiset katselmukset. Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto toimii maankäyttö- ja rakennuslain 103 d §:n mukaisena monijäsenenä toimielimenä, joka valvoo maankäyttö- ja rakennuslain luvun 13 a luvun noudattamista.

Valtuusto valitsee valvontajaostoon 5 jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Valvontajaoston toimikausi on kaksi vuotta. Varsinaiset jäsenet valitaan valtuutetuista tai varavaltuutetuista. Valtuusto nimeää valvontajaoston puheenjohtajan elinvoimavaliokunnan varsinaisista tai varajäsenistä ja varapuheenjohtajan valvontajaostoon valituista.

Kunnanhallituksen nimeämällä edustajalla on oikeus osallistua jaoston kokouksiin ja toimituksiin.

Valvontajaoston esittelijänä toimivat:

- rakennusvalvontaviranomaisen toimivaltaan kuuluvissa asioissa sekä MRL:n luvun 13 a mukaisissa asioissa johtava rakennustarkastaja ja hänen estyneenä tai poissa ollessaan hänen sijaisekseen määrätty viranhaltija
- ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan ja leirintäalueviranomaisen toimivaltaan kuuluvissa asioissa ympäristösihteeri ja hänen estyneenä tai poissa ollessaan hänen sijaisekseen määrätty viranhaltija
- asioissa, jotka kuuluvat molempien viranhaltijoiden toimivaltaan esittelijänä toimii johtava rakennustarkastaja.

Pöytäkirjan pitäjänä toimii jaoston nimeämä henkilö tai hänen sijaisekseen määrätty.

17 § Valvontajaoston erityinen päätösvalta

Valvontajaosto päättää edellä mainittujen lakien mukaisesti kunnalle kuuluvista asioista sekä lisäksi:

1. vapautuksesta hulevesien johtamisesta kunnan hulevesijärjestelmään
2. kiinteistön ja kunnan hulevesijärjestelmän rajakohdan ja antaa hulevesien johtamiseen liittyvät määräykset
3. määräyksistä hulevesien hallinnasta
4. hulevesien hallinnasta perittävän maksun
5. rakennetun ympäristön valvonnasta ja päättää korttelialueen järjestelyistä (MRL 167 §)
6. alueellisesta poikkeamisesta (MRL 172 §)
7. rakennustyön tai muun toimenpiteen pysyttämisen keskeyttämisen yhteydessä
8. alueellisista tai koko kuntaa koskevista rakennustapaohjeista
9. luonnonsuojelulain 26 §:ssä säädetystä luonnonmuistomerkin rauhoittamisesta ja 28 §:ssä säädetystä luonnonmuistomerkin rauhoittamisen lakkauttamisesta
10. myöntää poikkeuksen talousjätevesien käsittelyvaatimuksista (YsL 156 d §)

18 § Muut toimielimet

Kunnanhallituksella ja valiokunnilla voi olla toimielimen itsensä asettamia jaostoja, joiden jäsenmäärästä, puheenjohtajasta, valmistelutehtävistä ja delegoidusta päätösvallasta toimielin päättää itsenäisesti.

19 § Vaikuttamistoimielimet

Nuorisovaltuusto

Kuntalain 26 §:n mukaisesti kunnanhallitus asettaa nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi nuorisovaltuuston.

Nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri palvelualueiden toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa. Nuorisovaltuustolla on mahdollisuus nimetä edustajansa valiokuntiin.

Nuorisovaltuuston puheenjohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus valtuuston kokouksissa.

Vanhus- ja vammaisneuvosto

Kuntalain 27 §:n mukaisesti kunnanhallitus asettaa ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi vanhusneuvoston.

Kuntalain 28 §:n mukaisesti kunnanhallitus asettaa vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi vammaisneuvoston.

Neuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri palvelualueiden toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön/vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemisensa palvelujen kannalta. Vanhus- ja vammaisneuvostolla on mahdollisuus nimetä edustajansa valiokuntiin.

Vanhus- ja vammaisneuvoston puheenjohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus valtuuston kokouksissa.

20 § Asian ottaminen kunnanhallituksen käsiteltäväksi

Asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanjohtaja.

21 § Asian ottaminen valiokunnan tai ympäristöterveyslautakunnan käsiteltäväksi

Asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa valiokunnan tai ympäristöterveyslautakunnan käsiteltäväksi, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Asian ottamisesta valiokunnan käsiteltäväksi voi päättää valiokunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi valiokunnan esittelijä. Asian ottamisesta ympäristöterveyslautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunta, lautakunnan puheenjohtaja tai lautakunnan esittelijä, yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

22 § Otto-oikeuden ilmoittaminen

Kunnanhallituksen alaisen toimielimen on ilmoitettava kunnanhallitukselle, kunnanhallituksen puheenjohtajalle ja kunnanjohtajalle, kun toimielimen pöytäkirja on tarkastettu.

Valiokunnan alaisen toimielimen on ilmoitettava valiokunnalle, valiokunnan puheenjohtajalle ja palvelualuejohtajalle, kun toimielimen pöytäkirja on tarkastettu.

Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta (mm. viranhaltijapäätökset).

Ilmoitus tehdään sähköisesti. Viestiin tulee liittää linkki pöytäkirjasta ja otto-oikeuden käytön määräajasta. Otto-oikeutta on käytettävä muutoksenhakuajan kuluessa.

Mitä edellä säädetään, sovelletaan myös toimielimen alaisten viranhaltijoiden päätöksiin ja ympäristöterveyslautakuntaan.

III luku

Henkilöstöorganisaatio

Kunnan organisaatio jakautuu konsernipalveluiden palvelualueeseen, hyvinvoinnin palvelualueeseen ja elinvoiman palvelualueeseen.

Kunnanhallituksen alaiseen konsernipalveluiden palvelualueeseen sisältyy kuntaorganisaatiolle yhteiset palvelut: toimielinhallinnointi ja asianhallintaan liittyvät palvelut, viestintä, keskitetyt henkilöstöpalvelut, rekrytointipalvelut, työsuojelu ja työhyvinvointi, ICT, digitalisaatio, lähidemokratia, taloudenohjaus, suunnittelu- ja raportointi, talouden tietotuotanto ja maaseutuasiat sekä sosiaali- ja terveysasiat siihen asti, kunnes valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus toteutuu.

Hyvinvoinnin palvelualueeseen kuuluu varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut sekä vapaa-aikatoimeen kuuluvat kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut, tapahtumat sekä hyvinvoinnin koordinointi.

Elinvoiman palvelualueeseen kuuluu elinkeinotoimen-, työllisyydenhoidon-, joukkoliikenteen, asuntoasioiden-, rakennuslupa-, ympäristö- ja infrastruktuuripalvelut (kuntatekniikka ja vesihuoltolaitos, kaavoitus ja maankäyttö, ruoka- ja siivouspalvelut sekä vesihuoltolaitos) sekä ympäristöterveydenhuolto (terveydensuojelu ja eläinlääkintähuolto).

23 § Kunnanjohtaja

Kunnanjohtaja johtaa ja kehittää kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kunnanjohtajan apuna tässä tehtävässä on johtoryhmä, jonka hän nimeää erikseen.

Sen lisäksi, mitä kunnanjohtajan tehtävistä erikseen säädetään tai määrätään, kunnanjohtaja:

1. johtaa, kehittää ja valvoo kunnan hallintoa ja taloutta
2. esittelee kunnanhallitukselle sen tehtäviin ja ratkaisovaltaan kuuluvat asiat
3. valvoo kunnanhallitukselle esiteltävien asioiden valmistelua ja huolehtii niiden käsiteltäväksi saattamisesta ilman tarpeetonta viivästymistä
4. valvoo, että kunnanhallituksen ja valtuuston päätökset pannaan täytäntöön
5. valvoo kunnan toimielinten ja henkilöstön toimintaa ja ryhtyy toimenpiteisiin toiminnassa havaitsemiensa epäkohtien korjaamiseksi sekä tarvittaessa ottaa asian kunnanhallituksen käsiteltäväksi
6. vastaa kunnan edunvalvonnasta, edustaa tai määrää kunnan muun viranhaltijan tai kutsuu luottamushenkilön edustamaan kuntaa neuvotteluissa ja edustustilaisuuksissa
7. vastaa hyvän johtamis- ja hallintotavan, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kuntaorganisaatiossa

8. seuraa palvelualueiden alaisten viranomaisten päätösten laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä tarvittaessa päättää otto-oikeuden käyttämisestä
9. vastaa kunnan toiminnan tuloksellisuudesta
10. vastaa omistajaohjauksen toimeenpanosta omistajaohjauksen periaatteisiin ja konserniohjeeseen perustuen
11. toimii konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Henkilöstöasioista on lisäksi voimassa, mitä kohtaan IV Toimivalta henkilöstöasioissa on kirjattu.

Kunnanjohtajalla on ohjausvalta em. vastuusasioiden toteuttamisesta ja täytäntöönpanosta toimielinlinjausten pohjalta.

24 § Palvelualuejohtajat

Elinvoiman palvelualueetta johtaa elinvoimajohtaja. Hyvinvoinnin palvelualueetta johtaa hyvinvointijohtaja. Konsernipalvelujen toimintaa johtaa hallinto- ja talousjohtaja.

Palvelualuejohtaja vastaa palvelualueensa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen, kunnanjohtajan ja valiokunnan alaisuudessa.

Palvelualuejohtajan tehtävät ja yleinen ratkaisuvallta palvelualueen osalta:

1. johtaa, kehittää ja valvoo toimintaa valtuuston, kunnanhallituksen ja valiokunnan asettamien päämäärien, strategisten päätösten, kokonaisvaltaisen kunnan elinvoiman ja asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lähtökohdista sekä seuraa palvelualueen yleistä kehitystä ja tekee sen edellyttämiä esityksiä toiminnan kehittämiseksi sekä vastaa raportoinnista
2. vastaa taloudesta ja hallinnosta, sen organisoinnista, kehittämisestä, toiminnan tuloksellisuudesta
3. vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta palvelualueellaan, ohjeistaa alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoi kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti
4. vastaa valmistelusta toimielimelle ja toimielimen päätösten täytäntöönpanosta
5. vastaa talousarvion ja tilinpäätöksen laadintaprosessista ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti
6. vastaa sopimusneuvotteluista ja valvoo sopimusten toteutumista
7. vastaa sisäisestä ja ulkoisesta yhteistyöstä ja sen kehittämisestä
8. seuraa, kehittää ja valvoo palvelualueensa palvelujen tavoitteiden mukaista toteuttamista ja asiakaspalautetta samoin kuin yksityistettyä toimintaa ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin
9. huolehtii, että kunnan asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun
10. valvoo ja seuraa palvelualueeseen kuuluvien konsernien, kuntayhtymien ja yhteisöjen toimintaa, joissa kunta on osallisena tai joiden vaikutusalueeseen kunta kuuluu
11. päättää palvelualueetta koskevista tutkimusluvista ja opinnäytetöistä
12. päättää saatavien poistamisesta kirjanpidosta
13. päättää helpotuksen tai vapautuksen myöntämisestä alle 1 000 euron maksua koskien
14. päättää enintään 10 000 euron vahingonkorvauksen myöntämisestä tapauksissa, joissa kunta on katsottava korvausvelvolliseksi
15. päättää korvaus- ja muiden hakemusten vireillepanosta, kun hakemus ylittää toimivaltarajat
16. päättää irtaimen omaisuuden sekä palvelujen hankinnasta, luovuttamisesta ja vuokrauksesta sekä sopimusten hyväksymisestä toimielimen palvelu- ja vuosisuunnitelman ja toimielimen määrittelemien hankintavaltuuksien rajoissa
17. päättää eri oppilaitosten kanssa tehtävistä työssä oppimista koskevista puitesopimuksista
18. päättää muiden kuin valiokunnan/kunnanhallituksen toimivaltaan kuuluvien palvelualueen sopimusten hyväksymisestä

19. päättää yli 5 000 euron, mutta enintään 50 000 euron/2 kk maksulykkäysten tai muiden maksuaikataulumuutosten hyväksymisestä oman palvelualueensa osalta
20. päättää palvelualueensa irtaimen omaisuuden myynnistä, kun omaisuuden arvo on alle 100 000 euroa
21. päättää palvelualueensa hankinnoista (ja näihin liittyvät sopimukset), enintään 500 000 euroa
22. päättää henkilöistä, jotka hyväksyvät palvelualueella kunnalle kuuluvia menoja/tositteet, jos tulee muutoksia vuoden aikana (muutoin henkilöt hyväksytään käyttösuunnitelmassa)
23. päättää hyväksyä / vapauttaa vakuudet / takaukset
24. päättää sitoumuksista Hansel, Sarastia ym. mahdolliset yhteishankintasitoumukset
25. Osallistumisesta hankkeisiin, joissa kunnan omarahoitusosuus työpanoksena tai muutoin on enintään 20 000 e

Henkilöstöasioiden toimivallasta on lisäksi voimassa, mitä kohtaan IV Toimivalta henkilöstöasioissa on kirjattu.

24a § Ympäristöterveysjohtaja

Ympäristöterveysjohtaja vastaa ympäristöterveydenhuollon toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen ja palvelualuejohtajan alaisuudessa.

Ympäristöterveysjohtajan tehtävät ja yleinen ratkaisovalta ympäristöterveydenhuollon osalta:

1. johtaa, kehittää ja valvoo toimintaa valtuuston, kunnanhallituksen ja ympäristöterveyslautakunnan asettamien päämäärien, strategisten päätösten ja terveyden edistämisen lähtökohdista sekä seuraa toimialan yleistä kehitystä ja tekee sen edellyttämiä esityksiä toiminnan kehittämiseksi sekä vastaa raportoinnista
2. vastaa taloudesta, hallinnosta ja sen organisoinnista, kehittämisestä, toiminnan tuloksellisuudesta
3. vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta toimialallaan, ohjeistaa alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoi kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti
4. vastaa valmistelusta lautakunnalle ja lautakunnan päätösten täytäntöönpanosta
5. vastaa talousarvion ja tilinpäätöksen laadintaprosessista ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti
6. vastaa sopimusneuvotteluista ja valvoo sopimusten toteutumista
7. vastaa sisäisestä ja ulkoisesta yhteistyöstä ja sen kehittämisestä
8. seuraa, kehittää ja valvoo toimialansa palvelujen tavoitteiden mukaista toteuttamista ja asiakaspalautetta samoin kuin yksityistettyä toimintaa ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin
9. huolehtii, että kuntien asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun
10. päättää toimialaa koskevista tutkimusluvista ja opinnäytetöistä
11. päättää saatavien poistamisesta kirjanpidosta
12. päättää helpotuksen tai vapautuksen myöntämisestä alle 1 000 euron maksua koskien
13. päättää enintään 10 000 euron vahingonkorvauksen myöntämisestä tapauksissa, joissa kunta on katsottava korvausvelvolliseksi
14. päättää korvaus- ja muiden hakemusten vireillepanosta, kun hakemus ylittää toimivaltarajat
15. päättää irtaimen omaisuuden sekä palvelujen hankinnasta, luovuttamisesta ja vuokrauksesta sekä sopimusten hyväksymisestä lautakunnan käyttösuunnitelman ja lautakunnan määrittelemien hankintavaltuuksien rajoissa
16. päättää eri oppilaitosten kanssa tehtävistä työssä oppimista koskevista puitesopimuksista
17. päättää muiden kuin lautakunnan/kunnanhallituksen toimivaltaan kuuluvien toimialan sopimusten hyväksymisestä
18. päättää yli 5 000 euron, mutta enintään 50 000 euron/2 kk maksulykkäysten tai muiden maksuaikataulumuutosten hyväksymisestä oman toimialansa osalta
19. päättää toimialansa irtaimen omaisuuden myynnistä, kun omaisuuden arvo on alle 100 000 euroa
20. päättää toimialansa hankinnoista (ja näihin liittyvät sopimukset), enintään 500 000 euroa

21. päättää henkilöistä, jotka hyväksyvät toimialalla kunnalle kuuluvia menoja/tositteet, jos tulee muutoksia vuoden aikana (muutoin henkilöt hyväksytään käyttösuunnitelmassa)
22. päättää hyväksyä / vapauttaa vakuudet / takaukset
23. päättää osallistumisesta hankkeisiin, joissa kunnan omarahoitusosuus työpanoksena tai muutoin on enintään 20 000 e
päättää osallistumisesta hankkeisiin, joissa ulkopuolista rahoitusta on enintään 10 000 euroa ja joiden hallinnoinnista kunta vastaa
24. päättää toimitiloja koskevista vuokrasopimuksista

Henkilöstöasioiden toimivallasta on lisäksi voimassa, mitä kohtaan IV Toimivalta henkilöasioissa on kirjattu. Ympäristöterveysjohtaja rinnastuu henkilöstöasioissa palvelualuejohtajaan, ympäristöterveyshuollon osalta.

25 § Vastuualuepäälliköt

Vastuualuepäällikkö vastaa vastuualueen toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen, valiokunnan ja palvelualuejohtajan alaisuudessa.

Vastuualuepäälliköt päättävät:

1. kunnan tilojen ja omaisuuden rikkoutumisen tai turmelemisen ja vahingonkorvausten korvaamisesta, kun kunta on katsottava korvausvelvolliseksi, enintään 5 000 euroa
2. hallussaan olevan irtaimen omaisuuden poistamisesta käytöstä ja sen myymisestä, enintään 10 000 euroa
3. hankinnat (ja näihin liittyvät sopimukset) enintään 200 000 euroa/päätös

Vastuualuepäälliköt vastaavat oman vastuualueensa

- viestinnästä
- tietosuoja-asioista
- sopimuksista
- asiakirjahallinnosta

Ympäristöterveydenhuollossa terveydensuojelun ja eläinlääkintähuollon vastuualuepäällikkö vastaa vastuualueen toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen, ympäristöterveyslautakunnan ja ympäristöterveysjohtajan alaisuudessa.

Vastuualuepäällikkö päättää erillisen delegointitaulukon mukaisista asioista.

26 § Toimintayksikön esimiehet

Toimintayksikön esimies vastaa toimintayksikön toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa vastuualuepäällikön alaisuudessa.

27 § Esimiehen yleiset tehtävät

Esimiehen tehtävänä on omalta osaltaan:

1. toimia työnantajan edustajana ja johtaa alaisensa henkilöstön työtä
2. käydä suorien alaistensa kanssa vuosittain kehitys- ja tavoitekeskustelut
3. johtaa ja kehittää yksikkönsä toimintaa ja vastata sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan raportoinnista ja sisäisestä valvonnasta
4. vastata johtamansa yksikön talouden ja toiminnan suunnittelusta ja seurannasta ja ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin määrärahojen riittämättömyyden tai havaittujen epäkohtien korjaamiseksi
5. vastata pelastussuunnittelusta
6. vastata työturvallisuudesta

7. vastata tietojen välittämisestä organisaatiossa
8. vastata yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta

Henkilöstöasioiden toimivallasta on lisäksi voimassa, mitä kohtaan IV Toimivalta henkilöstöasioissa on kirjattu. Talouden osalta toimivallasta on lisäksi voimassa, mitä kohdassa V Talous on todettu.

Lisäksi hallintosäännön liitteisiin on kirjattu viranhaltijoiden toimivalta.

28 § Palvelualueiden sekä ympäristöterveydenhuollon organisaatio ja tehtävät

Kunnanhallitus ja valiokunta määräävät alaisensa toiminnan organisaatiosta ja tehtävistä siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty.

Kunnanhallitus päättää palvelualueiden välisestä tehtäväjaosta siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty.

Palvelualueiden välisestä tehtäväjaosta päättää kunnanhallitus. Palvelualueen sisäisten vastuualueiden ja toimintayksiköiden välisestä tehtäväjaosta ja työvoimankäytöstä päättää palvelualuejohtaja. Palvelualueiden välisestä työvoiman käytöstä päättää kunnanjohtaja.

Ympäristöterveydenhuollon organisaatiosta ja tehtävistä määrätään kuntien yhteistoimintasopimuksessa ja hallintosäännössä. Edellä olevia säännöksiä noudatetaan soveltuvin osin, sikäli kun ne eivät ole ristiriidassa yhteistoimintasopimuksen kanssa.

IV luku

Toimivalta henkilöstöasioissa

Henkilöstöjohtamista ja henkilöstöhallinnon käytännön toimintaa kunnan kaikilla työpaikoilla ohjaavat kunnanhallituksen vahvistama henkilöstöohjelma sekä kunnanhallituksen ja henkilöstöpalvelujen antamat toimintaohjeet (heha-ohjeet ja muut toimintaohjeet).

Työntajan ensisijaisina edustajina toimivat kunnanjohtaja ja henkilöstöpäällikkö. Työsuojelupäällikkönä toimii työhyvinvointipäällikkö.

Henkilöstöasioiden kokonaiskoordinoinnista Hollolan kunnassa vastaa henkilöstöpäällikkö yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen henkilöstöpolitiikan toteuttamiseksi. Tämän tavoitteen toteuttamisen osalta henkilöstöpäälliköllä on toimivaltaa yli yksittäisten esimiesten tai palvelualuejohtajien seuraavalla tavalla:

Henkilöstöpäällikkö

- vastaa kunnan henkilöstö- ja työnantajapolitiikan sisällön valmistelusta sekä sen toimeenpanosta
- vastaa virka- ja työehtosopimusten viime käden tulkinnasta ja soveltamisesta paikallistasolla KT:n ohjeistusta noudattaen sekä valvoo sopimusten toteutumista
- vastaa henkilöstöasioiden neuvotteluista henkilöstöedustajien kanssa paikallisen sopimusten osalta
- vastaa yhteistoiminnan ja työsuojelun toteutumisesta kunnassa ao. lakien ja kunnan omien ohjeistusten mukaisesti
- antaa ohjeistusta ja linjauksia esimiesten työn tueksi rekrytoinnin, henkilöstön ja sen osaamisen kehittämisen ja työhyvinvoinnin kehittämisen osalta.

Mikäli toimivallasta henkilöstöasioissa ei ole säädetty laissa eikä määrätty hallintosäännössä, toimivalta on kunnanhallituksella.

Tämän luvun määräykset koskevat pääsääntöisesti virkasuhteisia. Mikäli määräys koskee sekä virkasuhteisia että työsuhteisia, on siitä mainittu ko. kohdassa erikseen. Henkilöstöasioista on määräyksiä tämän luvun lisäksi myös muissa luvuissa tässä säännössä.

29 § Kelpoisuusvaatimukset

Viran vähimmäiskelpoisuusvaatimuksista päätetään viran perustamispäätöksessä, ellei viran kelpoisuutta ole säädetty laissa tai asetuksessa tai muutoin erikseen vahvistettu. Virkasuhteeseen ottava viranomaisen päättää viran kelpoisuusvaatimuksista, jos niistä ei ole päätetty virkaa perustettaessa.

Pysyväisluonteiseen työsuhteeseen otettavan kelpoisuusehdoista päättää valitseva viranomaisen kunnassa noudatettavan käytännön mukaisesti, ellei työsuhteen kelpoisuutta ole säädetty laissa tai asetuksessa tai muutoin erikseen vahvistettu.

Päätös vaadittavasta kelpoisuudesta on tehtävä ennen viran tai tehtävän haettavaksi ilmoittamista.

Virka- ja työsuhteeseen ottava viranomaisen päättää henkilön ottamisesta määräaikaiseen palvelussuhteeseen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista riippumatta kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain tai virkaa/tehtävää koskevan erityislainsäädännön mukaisesti.

Virkasuhteeseen voidaan ottaa vain 18 vuotta täyttänyt henkilö.

30 § Haettavaksi julistaminen

Viran tai virkasuhteen julistaa haettavaksi virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomaisen. Kun virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomaisen on valtuusto, viran tai virkasuhteen julistaa kuitenkin haettavaksi kunnanhallitus.

Kunnallisen viranhaltijalain 4 §:n mukaan virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomaisen voi perustellusta syystä päättää hakuajan jatkamisesta, uudesta hakumenettelystä tai virkasuhteen täyttämättä jättämisestä.

Virkasuhteeseen voidaan ottaa ilman julkista hakumenettelyä kunnallisen viranhaltijalain 4 §:n 3 momentissa säädetyillä edellytyksillä, kun kyseessä on viran uudelleen täyttäminen sitä aikaisemmin hakeneiden asianomaiset kelpoisuusehdot täyttävien joukosta, virkaan valitun irtisanouduttua ennen hänelle määrättyä virantoimituksen aloittamispäivää, tai ilmoitettua, ettei ota virkaa vastaan.

31 § Palvelussuhteeseen ottaminen

Kunnanjohtajan ja palvelualuejohtajat valitsee valtuusto. Ympäristöterveysjohtajan valitsee kunnanhallitus. Kunnanhallitus päättää määräaikaisen kunnanjohtajan sekä kunnanjohtajan sijaisen virkavapaan ajaksi.

Palvelualuejohtajat ja ympäristöterveysjohtaja täyttävät vastuualuepäälliköiden virat.

Vastuualuepäälliköt täyttävät vastuualueiden virat tai tehtävät toistaiseksi voimassa olevina tai määräaikaisina määräaikaisuuden perusteiden täytyessä.

Virkasuhteeseen ottamisesta tulee tehdä hallintopäätös sekä viranhoitomääräys. Työsopimussuhteeseen ottamisesta tulee tehdä työsopimus. Yli kuusi kuukautta kestävään työsopimussuhteeseen tehtävään ottamisesta tulee tehdä työsopimuksen lisäksi hallintopäätös tai jos tehtävä on ollut julkisesti haettavana.

Virkasuhteeseen tai työsopimussuhteeseen otettaessa noudatetaan koeaikaa, jota koskevat määräykset sisältyvät kunnallisen viranhaltijalain 8 §:ään ja työsopimuslain 4 §:ään. Virkasuhteeseen ottava viranomaislainen päättää koeajan määrittämisestä ja työsuhteeseen ottava viranomaislainen sopii koeajasta.

32 § Palvelussuhteeseen ottavan viranomaisen muu toimivalta

Palvelussuhteeseen ottava viranomaislainen päättää:

- palkattavan palkasta ja työsuhde-eduista kunnassa noudatettavien ohjeiden mukaisesti
- vastuualuepäällikkö päättää tuntisopimustyöntekijöiden palkasta
- aiheettomasti maksetun palkan tai muun virkasuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnästä
- virkasuhteen ja työsuhteen muuttamisesta osa-aikaiseksi
- lomauttamisesta
- virantoimituksesta pidättämisestä kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain mukaisissa tapauksissa
- palvelussuhteen purkamisesta koeajalla, irtisanomisesta ja purkamisesta
- viranhaltijalle kunnallisen viranhaltijalain 45 §:n ja työntekijälle työsopimuslain 12 luvun nojalla maksettavasta korvauksesta
- yli vuoden kestävästä harkinnanvaraisesta virkavapaasta ja työvapaasta sekä sijaisen nimeämisestä, järjestämisestä tai ottamisesta.

Milloin kyseessä on valtuuston valitsema viranhaltija, kunnanhallitus päättää edellä mainituista asioista viranhaltijan osalta.

Viranhaltijan ilmoitus virkasuhteen irtisanomisesta ja työntekijän ilmoitus työsuhteen irtisanomisesta saatetaan palvelussuhteeseen ottamisesta päättäneen viranomaisen tietoon. Ilmoitus irtisanoutumisesta merkitään tiedoksi.

33 § Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen

Kunnallisen viranhaltijalain 7 §:ssä säädetään terveydentilaa koskevan selvityksen vaatimisesta virkasuhteeseen otettaessa, virkasuhteeseen ottamista koskevan päätöksen tekemisestä ehdollisena, ehdollisen päätöksen vahvistamisesta sekä toteamisesta rauenneeksi.

Lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetussa laissa säädetään rikosrekisteriotteen pyytämistä nähtäväksi, valinnan tekemisestä ehdollisena, ehdollisen päätöksen vahvistamisesta sekä toteamisesta rauenneeksi.

Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomaislainen, jos valitun lääkärintodistus ja/tai rikosrekisteriotte on varaukseton. Valtuuston ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa kuitenkin kunnanhallitus.

Ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen toteaa päätöksellään palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomaislainen.

34 § Virkaan ottaminen virkaan valitun irtisanouduttua

Jos haettavana olleeseen virkaan tai virkasuhteeseen valittu irtisanoutuu ennen virantoimituksen alkamista, eikä varalle ole valittu ketään, voidaan viranhaltija valita niiden virkaa tai virkasuhdetta hakeneiden joukosta, jotka ilmoittavat hakemuksensa olevan edelleen voimassa.

35 § Muut henkilöstöasiat

Kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtajan, kunnanjohtaja palvelualuejohtajien osalta, palvelualuejohtajat, ympäristöterveysjohtaja, vastuualuepäälliköt ja toimintayksiköiden esimiehet alaistensa osalta päättävät seuraavat henkilöstöasiat:

1. tehtävänkuvaukset
2. vuosiloman
3. sellaisesta virkavapaudesta ja työlomasta, jonka saamiseen viranhaltijalla/ työntekijällä on lainsäädännön ja virka-/työehtosopimuksen nojalla ehdoton oikeus ja sijaisen nimeämisestä, järjestämisestä tai ottamisesta, ellei edellä ole muuta määrätty
4. enintään vuoden kestävästä harkinnanvaraisesta virka-/työvapaasta, mikäli harkittavaksi ei tule virkavapauden tai työvapaan ajalta maksettavan palkan määrä, ellei edellä ole muuta määrätty
5. töiden ja työvuorojen suunnittelusta, työmenetelmien kehittämisestä ja työtehtävien jakamisesta ja työhön opastamisesta
6. työnantajan työnjohtovallan käytöstä viranhaltijan ja työntekijän palvelussuhdetta koskevissa asioissa, jollei toisin ole määrätty
7. alaisen viranhaltijan/työntekijän virkamatkamääräyksestä ja matkalaskun hyväksymisestä
8. tarvittaessa henkilöstön määräämisestä lisä-, yli-, lauantai- ja sunnuntaityöhön sekä varallaoloon sekä palkanmaksusta sijaisuusajalta
9. henkilöstön terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä ja terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin määräämisestä sekä alentuneesta työkyvystä johtuvista osa-aikaistamisista ja työaikajärjestelyistä.
10. suullisesta huomautuksesta tai varoituksesta ja kirjallisesta varoituksesta
11. toimenpiteistä työturvallisuuteen, työhyvinvointiin, työkyvyn ylläpitoon liittyvissä asioissa
12. koulutussuunnittelusta ja koulutukseen osallistumisesta talousarvion varattujen määrärahojen puitteissa
13. opiskelijan työssäoppimisjaksoa koskevan sopimuksen oppilaitoksen kanssa (opintoihin liittyvä harjoittelu)
14. sivutoimi-ilmoituksen vastaanottamisesta
15. yhteistyöstä palvelualueen sisällä, palvelualueiden välillä sekä sidosryhmien suuntaan
16. korvaavasta työstä sopiminen hyväksytyin toimintamallin mukaisesti
17. hyväksyy etätöyönsopimuksen

Palvelualuejohtaja päättää lisäksi palvelualueen henkilöstön osalta ja kunnanjohtaja palvelualuejohtajien osalta:

1. kannuste/tulospalkkauksen maksamisesta vahvistettujen periaatteiden mukaisesti
2. harkinnanvaraisista palkanosista ja niiden tarkistuksista (edellyttää kuitenkin ensin keskustelua henkilöstöpäällikön kanssa), pl. työsuorituksen arviointiin perustuvat henkilökohtaiset lisät (joista päättää henkilöstöpäällikkö)
3. työaikajärjestelmän muuttamisesta
4. palvelualueen sisäisestä työvoiman käytöstä
5. sivutoimiluvasta, sivutoimiluvan peruuttamisesta sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä
6. päättää poikkeavasta työajasta ja niihin liittyvistä työaikajärjestelyistä (esim. mahdollisuus osa-aikatyöhön, osa-aikaeläkkeen, osatyökyvyttömyyseläkkeen tai vastaavan yhteydessä) lukuun ottamatta alentuneesta työkyvystä johtuvia osa-aikaistamisia ja työaikajärjestelyjä
7. oman auton käyttöoikeudesta
8. virkojen ja työnsopimussuhteiden nimikemuutoksista

36 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen

Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen kunnallisen viranhaltijalain 24 §:n nojalla päättää viranomainen, jolla on toimivalta molempiin virkasuhteisiin ottamisessa. Jos toimivalta on eri viranomaisilla, siirtämisestä päättää kunnanjohtaja tai palvelualuejohtaja.

Viranhaltija voidaan siirtää toiseen virkasuhteeseen vain kunnallisen viranhaltijalain 24 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä.

V luku

Talous

37 § Talousarvio

Kunnanhallitus hyväksyy talousarvion laadintaohjeet, joiden perusteella toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa.

Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä. Valtuusto määrää erikseen, millä tasolla erät ovat valtuustoon sitovia. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi.

38 § Talousarvion täytäntöönpano

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion, kunnanhallitus hyväksyy erilliset talousarvion täytäntöönpano-ohjeet palvelualueiden noudatettavaksi. Kunnanhallitus, valiokunnat ja ympäristöterveyslautakunta hyväksyvät talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelmansa. Käyttösuunnitelmassa toimielimet päättävät valtuuston päättämien tehtävien toteuttamisesta ja jakavat tavoitteet, määrärahat sekä tuloarviot edelleen pienemmiksi kokonaisuuksiksi, osatavoitteiksi, osamäärärahoiksi sekä osatuloarvioiksi.

39 § Talousarvion seuranta ja muutokset

Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota.

Toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista kunnanhallituksen määrittämän raportointiaikataulun mukaisesti. Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti.

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen valtuustolle ei voi enää tehdä talousarvion muutosehdotusta.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin.

Valtuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

40 § Rahatoimen hoitaminen

Kunnan rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus, takaukset ja rahavarojen sijoittaminen.

Valtuusto päättää lainan ottamista sekä lainan antamista ja sijoitustoimintaa koskevista periaatteista. Kunnanhallituksen ja hallinto- ja talousjohtajan päätösvallasta on säädetty erikseen.

Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa hallinto- ja talousjohtaja/rahatoimesta vastaava viranhaltija.

41 § Maksujen määrääminen ja maksulykkäykset

Valtuusto päättää maksujen yleisistä perusteista. Maksuista ja niiden yksityiskohtaisista perusteista päättää kunnanhallitus. Uusien merkittävämpien maksujen käyttöönottamisesta tai käytössä olevien poistamisesta päättää valtuusto.

Määräykset maksulykkäyksistä on annettu toimielimen tai viranhaltijan erityistä päätösvaltaa koskevassa kohdassa.

42 § Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut

Pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu. Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhausta peritään kiinteä perusmaksu, joka porrastetaan haun vaatavuuden mukaan. Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin kiinteän perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.

VI luku

Ulkoinen ja sisäinen valvonta

Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

43 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
5. valvoa sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjänä 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi vähintään kerran vuodessa
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi

Kuntalain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto.

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 ja 125 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on

7. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi
8. huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä
9. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla
10. kilpailutettava tilintarkastusyhteisön valinta ja tehdä valtuustolle ehdotus valittavasta tilintarkastusyhteisöstä
11. valvottava tilintarkastussopimuksen noudattamista.

Valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan esityksestä tilintarkastusyhteisön, jonka tulee määrätä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista. Tarkastuslautakunta esittää arvionsa myös tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista sekä asianomaisen niistä antamista selityksistä ja kunnanhallituksen lausunnosta. Lisäksi tarkastuslautakunta esittää valtuustolle ehdotuksen toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta.

Arviointikertomus tulee laatia arviointivuotta seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä. Vastineet arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin tulee toimittaa syyskuun loppuun mennessä.

Tarkastuslautakunnan tulee laatia arviointisuunnitelma, joka voidaan antaa valtuustolle tiedoksi.

Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö.

Tilintarkastusyhteisö valitaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

44 § Tilintarkastajan tehtävät

Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä.

Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät:

Tilintarkastaja voi ottaa tarkastuslautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.

45 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi

Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalain 125 §:ssä.

Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määräämällä tavalla.

Tilintarkastaja ilmoittaa havaitsemistaan olennaisista epäkohdista viipymättä kunnanhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle. Viime kädessä tilintarkastuskertomuksen antava tilintarkastaja harkitsee, ketkä ovat muistutuksen kohteena olevia tilivelvollisia.

46 § Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on osa kuntakonsernin johtamista.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida ja varmentaa sisäisen valvonnan toimivuutta ja riskienhallinnan riittävyttä.

Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan.

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista kunnassa ja kuntakonsernissa.

Eri toimielinten ja viranhaltijoiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävistä ja vastuista on määrätty hallintosäännön ao. toimielinten ja viranhaltijoiden päätösvaltaa koskevassa kohdassa. Myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asiakirjassa on määritelty eri tahojen vastuut ja toimintamalli.

VII luku

Valtuusto

47 § Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kunnanhallituksen puheenjohtaja. Kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.

Valtuustossa on kaksi varapuheenjohtajaa.

Puheenjohtajiston toimikausi on kaksi vuotta.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.

Valtuuston kokousten pöytäkirjanpitäjänä ja valtuuston sihteerinä toimii valtuuston määräämä viranhaltija tai hänen sijaisekseen määrätty.

48 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi

Valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä valtuustotyöskentelyä varten.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava valtuuston puheenjohtajalle kirjallinen ilmoitus. Kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen on allekirjoitettava ilmoitus.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton. Puolueen valtuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa puolueen valtuustoryhmän nimeen.

49 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa

Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä eroamisesta. Liittymisilmoituksessa on oltava asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.

50 § Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

Valtuuston kokoukset

51 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous

Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asianhallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Valtuusto voi päättää kokousten videoinnista ja videotallenteiden laittamisesta kunnan kotisivuille.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata valtuuston sähköistä kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

Valtuuston suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

52 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään 4 päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus.

Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla.

53 § Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jollei erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Valtuusto päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle esityslista toimitetaan.

54 § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

55 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Erityisestä syystä verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäinen kokousasia. Esityslistan liitteitä julkaistaan kunnan verkkosivuilla harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

56 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.

57 § Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuston puheenjohtajalle tai sihteerille.

Saatuaan valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan tai sihteerin on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu. Varavaltuutetut kutsutaan kokoukseen noudattaen heidän sijaantulojärjestystään.

58 § Läsnäolo kokouksessa

Kunnanhallituksen puheenjohtajan ja kunnanjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kunnanhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston puheenjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus kokouksessa. Nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston edustajalla ei kuitenkaan ole läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.

Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

59 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Nimenhuudon jälkeen saapuvan valtuutetun on ilmoitauduttava välittömästi puheenjohtajalle. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle.

Kun varavaltuutettu osallistuu kokoukseen ja puolueen valtuutettu saapuu kesken kokouksen, tulee valtuutettu välittömästi varavaltuutetun tilalle.

Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustaun päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat.

Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvaltaisuuden, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

60 § Kokouksen johtaminen

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa säädetään kuntalain 102 §:ssä.

61 § Puheenjohdon luovuttaminen varapuheenjohtajalle

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohdon kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

62 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

63 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava paikaltaan. Jos asia käsitellään suljetussa kokouksessa, esteellisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava paikaltaan.

Henkilö, jonka esteellisyyden valtuusto ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

64 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päätä.

Kunnanhallituksen ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos asian on valmistellut tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta, tarkastuslautakunnan tai tilapäisen valiokunnan ehdotus on pohjaehdotus.

Jos kunnanhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiassa, asia on poistettava esityslistalta.

65 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydetävä sähköisesti/selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydettyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

1. asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä,
2. puheenvuoron kunnanhallituksen puheenjohtajalle, kunnanjohtajalle sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, kun käsitellään kyseisen toimielimen valmistelemia asioita sekä
3. repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Kokouksen kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta. Suosituksena on, että paikallaan pidetty puheenvuoro voi kestää n. 1 minuutin ja puhujapöytästä pidetty puheenvuoro n. 10 minuuttia.

Kokouspaikalla puheenvuoro on pidettävä omalta paikalta tai puhujakorokkeelta.

66 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu. Pöydälle pantu asia on esiteltävä toimielimelle seuraavassa kokouksessa, jollei toimielin toisin päättä. Pöydällepanon aikana esittelijä voi muuttaa ehdotustaan, mutta ei peruutaa sitä.

Toimielin voi päättää, että käsiteltävänä oleva asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi, ellei tässä hallintosäännössä toisin määrätä. Jos keskustelun kuluessa on tehty kannatettu ehdotus asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain palautusta. Tämän lisäksi puhuja voi tehdä uuden palautusehdotuksen tai pöydällepanoehdotuksen tai kannattaa palautusta tai pöydällepanoa.

Kun keskustelu ehdotetusta keskeytyksestä on päättynyt, puheenjohtajan on esitettävä toimielimen päätettäväksi, jatketaanko asian käsittelyä. Jos kannatettuja palautusehdotuksia on tehty useita, äänestetään niistä erikseen asian käsittelyn jatkamista vastaan. Jos toimielin päättää jatkaa asian käsittelyä, voi keskustelun kuluessa tehdä uusia asian pöydällepanoa tai palauttamista koskevia ehdotuksia.

Asia, jota käsitellään ensimmäisen kerran valtuustossa eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljäsosa läsnä olevista valtuutetuista pyytää asian pöydällepanoa. Muissa tilanteissa asian pöydällepanosta päätetään enemmistö päätöksellä.

67 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

68 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuston päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa valtuuston yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuston päätökseksi.

69 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

70 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys

Äänestys toimitetaan sähköisesti/äänestyskoneella/nimenuudolla tai valtuuston päättämällä muulla tavalla. Äänestys toimitetaan avoimesti.

Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:

1. Ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.
2. Jos asia koskee määrärahan myöntämistä, otetaan ensin äänestykseen määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä .
3. Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

71 § Äänestyksen tuloksen toteaminen

Puheenjohtaja toteaa äänestyksen tuloksena syntyvän päätöksen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus tai yksimielisyys, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

72 § Toimenpideoite

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä käsiteltyyn asiaan liittyvän toimenpideoitteen. Toimenpideoite osoitetaan kunnanhallitukselle. Se ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä saa muuttaa tai laajentaa päätöstä.

73 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Valtuuston pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjan laatimisesta määrätään kokousmenettelyä koskevassa kohdassa tätä sääntöä.

Valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

74 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille

Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä säädetään.

VIII luku

Enemmistövaali ja suhteellinen vaali

75 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.

Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin. Suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvissä.

Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä. Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle puheenjohtajan määräämässä järjestyksessä.

Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.

76 § Enemmistövaali

Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspereja. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

Kun enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

77 § Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on 3 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä.

78 § Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan tai ehdokasparin nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Vähintään kahden valtuutetun on allekirjoitettava ehdokaslista. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa listan valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen tarkoitetut oikaisut.

79 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

80 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa todetaan virheitä, annetaan asiamiehelle tilaisuus korjata virheet vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

81 § Ehdokaslistojen yhdistelmä

Ehdokaslistojen oikaisuja varten varatun määräajan päätyttyä vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista ehdokaslistojen yhdistelmä annetaan valtuutetuille tiedoksi ja luetaan ääneen valtuustolle.

82 § Suhteellisen vaalin toimittaminen

Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippunsa.

83 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen

Valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja ilmoittaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka toteaa vaalin tuloksen valtuustolle.

IX luku

Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus

84 § Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kunnanhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Kunnanhallituksen on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kunnanhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty.

Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

85 § Valtuustoinfo

Valtuuston kokousta edeltävällä viikolla, pääsääntöisesti torstaina, pidetään valtuustoinfo, jossa esitellään valtuustossa käsiteltävät ja muut ajankohtaiset asiat.

X luku

Päätöksenteko- ja hallintomenettely

Kokousmenettely

86 § Määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kunnan toimielinten kokouksissa sekä soveltuvin osin toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa. Luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty.

87 § Toimielimen päätöksentekotavat

Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asianhallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (*sähköinen kokous*). Sähköiseen kokoukseen voi osallistua osa tai kaikki kokouksen osanottajat.

Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (*sähköinen päätöksentekomenettely*).

Kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

88 § Sähköinen kokous

Toimielin voi pitää kokouksen sähköisesti. Toimielin päättää sähköisen kokouksen käyttöönotosta.

Suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Kokoukseen osallistuvilla on oltava yhdenvertainen näkö- ja ääniyhteys.

89 § Sähköinen päätöksentekomenettely

Toimielin voi päättää asioita sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kuntalain 100 §:n mukaisesti. Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.

90 § Kokousaika ja -paikka

Toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

Toimivalta poikkeusoloissa: Kunnanhallitus voi kokoontua puheenjohtajan kutsusta toimivaltaansa kuuluvien asioiden kiireellistä päätöksentekoa varten samana päivänä tai muutoin aikaisemmin kuin hallintosäännön määräyksen mukaisessa kolmen päivän määräajassa.

91 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Päätösehdotus voidaan antaa myös vasta kokouksessa, jos tälle on erityinen syy, esim. valmisteluaiakataulu (pätösehdotukseen vaikuttavia seikkoja saadaan vasta kokoukseen mennessä). Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.

92 § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

93 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäisiä kokousasioita, joihin ei liity erityistä tiedottamisintressiä tai mikäli erityisestä syystä asian valmistelua ei julkisteta ennen päätöksentekoa. Esityslistan liitteitä julkaistaan verkossa harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

94 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

95 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen on kutsuttava varajäsen sijaansa, mikäli hän ei pääse kokoukseen. Kun jäsen on esteellinen jossakin kokousasiassa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen yksittäisen asian käsittelyyn.

Myös puheenjohtaja, esittelijä tai toimielimen sihteeri voivat toimittaa kutsun varajäsenelle.

96 § Läsnäolo kokouksessa

Toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus

- valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla kunnanhallituksen kokouksessa kuntalain 18.2 §:n mukaan sekä

- kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja kunnanjohtajalla muiden toimielinten kokouksessa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa.

Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättämiseen asti.

97 § Kunnanhallituksen edustaja muissa toimielimissä

Kunnanhallitus voi 2 momentista ilmenevin rajoituksin määrätä muihin toimielimiin edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Edustajaksi voidaan määrätä myös kunnanhallituksen varajäsen tai kunnanjohtaja.

Kunnanhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakuntaan, valtuuston tilapäiseen valiokuntaan eikä vaalilaissa säädettyihin vaalitoimielimiin.

98 § Kokouksen julkisuus

Kokouksen julkisuudesta säädetään kuntalain 101 §:ssä.

Jos toimielin päättää pitää julkisen sähköisen kokouksen, yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

99 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

100 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

101 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa ja toimielimen jäsenen puheenvuoroista säädetään kuntalain 102 §:ssä.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päätä.

102 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely

Toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

103 § Esittelijät

Kunnanhallituksen esittelijästä määrätään kunnanhallituksen kohdassa tässä säännössä.

Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen hänen sijaisekseen määrätty toimii esittelijänä.

Esittelystä tarkastuslautakunnassa määrätään tarkastuslautakunnan kohdassa tässä säännössä.

104 § Esittely

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Vaalilaissa säädettyissä vaalitoimielimissä asiat päätetään kuitenkin puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimielimelle päätösehdotuksen.

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (*pohjaehdotus*). Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan, muutettu ehdotus on pohjaehdotus.

Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimielin toisin päätä.

Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Toimielin voi tällöin päättää, että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

105 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimielimen ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Henkilö, jonka esteellisyyden toimielin ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

106 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehoituksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

107 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

108 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimielimen päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa toimielimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimielimen päätökseksi.

109 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

110 § Äänestys ja vaali

Äänestykseen sovelletaan muilta osin, mitä määrätään äänestysmenettelystä valtuustossa. Vaalin toimittamista koskevat määräykset ovat aiemmin tässä säännössä.

111 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Toimielimen pöytäkirjaan merkitään ainakin:

Järjestäytymistietoina

- toimielimen nimi
- merkintä käytetyistä päätöksentekotavoista (varsinainen kokous, sähköinen kokous, yksilöidään päätökset, jotka on tehty sähköisessä päätöksentekomenettelyssä)
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset
- kokouspaikka
- läsnä ja poissa olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä
- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Asian käsittelytietoina

- asiaotsikko
- selostus asiasta
- esittelijän päätösehdotus
- esteellisyys ja perustelut
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
- asiassa tehty päätös
- eriyvä mielipide

Muuna tietoina

- salassapitomerkinnot
- puheenjohtajan allekirjoitus
- pöytäkirjanpitäjän varmennus
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta sekä
- merkintä nähtävänä pitämisestä yleisessä tietoverkossa, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Pöytäkirjaan liitetään päätöksiä koskevat oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset sekä muutoksenhakukiellot.

Toimielimen pöytäkirjan sisältöä koskevia määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijan ja luottamushenkilön tekemissä päätöksissä.

Kunnanhallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita pöytäkirjan laatisesta.

112 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenelle

Kunnanhallituksen ja valiokunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Muun viranomaisen pöytäkirja annetaan vastaavalla tavalla tiedoksi kunnan jäsenille, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

Kunnanhallitus antaa ohjeet salassapito- ja tietosuojavelvoitteiden huomioon ottamisesta annettaessa päätöksiä tiedoksi yleisessä tietoverkossa. Valiokunta voi antaa tarkentavaa ohjeistusta omalla palvelualueellaan.

XI luku

Muut määräykset

113 § Aloiteoikeus

Kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

114 § Aloitteen käsittely

Aloitteen käsittelee se kunnan viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimielin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.

Kunnanhallituksen on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

115 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Sen jälkeen, kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

116 § Kunnan nimenkirjoitus ja asiakirjojen allekirjoittaminen

Kunnan puolesta tehtävät sopimukset, annettavat sitoumukset sekä kunnanhallituksen toimituskirjat ja kirjeet sekä kunnanhallituksen päättämät sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa kunnanjohtaja. Toimielimen päättämät sopimukset ja annettavat sitoumukset allekirjoittaa palvelualuejohtaja. Sopimukset allekirjoittaa aina myös asian valmistelija.

Viranhaltijan ratkaisovaltaan kuuluvissa asioissa kunnan puolesta tehtävät sopimukset ja annettavat sitoumukset allekirjoittaa kyseinen viranhaltija.

Toimielimen puheenjohtaja tai pöytäkirjanpitäjä voi yksin allekirjoittaa toimielimen päätökseen perustuvan asiakirjan. Toimielimen hallinnassa olevista asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset voi toimielimen pöytäkirjanpitäjä, arkistosta vastaava tai kirjaamon toimistosihiteeri yksin todistaa oikeaksi.

Valmistelua koskevat asiakirjat allekirjoittaa asian valmistelija.

117 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen

Todisteellisen tiedoksiannon voi kunnan puolesta vastaanottaa kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja sekä kunnanjohtajan valtuuttama viranhaltija.

Todisteellisen tiedoksiannon voi kunnan puolesta valiokunnan palvelualueella vastaanottaa valiokunnan puheenjohtaja ja palvelualueen johtava viranhaltija.

XII luku

Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteet

118 § Soveltamisala

Tätä hallintosäännön lukua sovelletaan kunnan luottamushenkilöille kuntalain ja valtuuston päätösten mukaisesti maksettaviin palkkioihin ja kustannusten korvauksiin.

Kunnanhallitus päättää nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston palkkioista sekä kunnan työntekijöiden kokouspalkkioista.

119 § Kokouspalkkiot

Kuntalain mukaisten toimielinten kokouksista maksetaan valtuuston päättämät kokouspalkkiot. Kokouspalkkiot ovat liitteenä. Niiden korotukset tehdään tämän säännön mukaisesti.

Pöytäkirjan kokouksen ulkopuolella tapahtuvasta tarkastamisesta suoritetaan valtuuston päätöksen mukainen palkkio. Lisäksi mahdollisesta erillisestä tarkastuskäynnistä maksetaan matkakulut.

Keskusvaalilautakunnan, vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle maksetaan kultakin äänestyksen toimituspäivältä jokaiselta tunnilta kuntien tuntipalkkaisten kokonaiskeskituntiansion mukainen tuntikorvaus, kuitenkin enintään kahdeksalta tunnilta. Palkkioihin sisältyy kultakin toimituspäivältä palkkio vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavasta laskentatehtävästä.

Kokouspalkkioita ja ansionmenetykskorvauksia korotetaan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen yleiskorotusten mukaisesti. Palkkiot pyöristetään ylöspäin lähimpään 50 senttiin. Korotus ei koske vuosipalkkioita.

120 § Palkkio lisätunneilta

Kokouksesta, jossa toimielimen jäsen tai varajäsen on ollut saapuvilla yli kolme (3) tuntia, suoritetaan lisäpalkkiona 50 prosenttia peruspalkkiosta jokaiselta kolmen (3) tunnin jälkeen alkavalta tunnilta.

121 § Kokouspalkkio kahdesta tai useammasta toimielimen kokouksesta

Jos saman vuorokauden aikana pidetään useampi kuin yksi saman toimielimen kokous ja/tai katselmus tai toimitus, katsotaan ne kokouspalkkioita laskettaessa samaksi kokoukseksi.

122 § Vuosipalkkiot

Kokouspalkkioiden lisäksi maksetaan kokousten ulkopuolella toimielimen toimintaan liittyvistä tehtävistä seuraavat vuosipalkkiot:

Valtuusto

- puheenjohtaja 6 000 euroa/vuosi

Kunnanhallitus

- puheenjohtaja 10 000 euroa/vuosi
- jäsen 1 000 euroa/vuosi

Elinvoimavaliokunta ja sivistys – ja hyvinvointivaliokunta

- puheenjohtaja 2 500 euroa/vuosi

Ympäristöterveyslautakunta

- puheenjohtaja 2500 euroa/vuosi

Tarkastuslautakunta

- puheenjohtaja 2 500 euroa/vuosi

Valtuustoryhmien puheenjohtajat

- 50 euroa valtuustoryhmän jäsentä kohti

Milloin tässä pykälässä mainittu luottamushenkilö on estynyt hoitamasta tehtävänsä, hänen oikeutensa vuosipalkkioon lakkaa, kun este on yhtäjaksoisesti jatkunut kuukauden. Sen jälkeiseltä ajalta on varapuheenjohtajalla tai -jäsenellä oikeus saada suhteellinen osa vuosipalkkiosta.

123 § Osallistuminen toisen toimielimen kokoukseen

Kun luottamushenkilö on toimielimen kokouksessa läsnä muun kuin toimielimen puheenjohtajuuden tai jäsenyyden perusteella, maksetaan hänelle kokoukseen osallistumisesta toimielimen jäsenen kokouspalkkio.

Mitä 1 momentissa on määrätty, sovelletaan luottamushenkilöön, joka on asiantuntijana kutsuttu kuultavaksi toimielimen kokoukseen.

124 § Muut kokoukset ja tilaisuudet

Neuvottelukuntien ja yhteistoimintaelinten sekä muiden vastaavien kokousten kokoontumisesta maksetaan puheenjohtajalle ja jäsenelle vastaava palkkio kuin valiokunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle.

125 § Palkkio toimituksista

Toimielimen tai sen jäsenten suorittamasta tarkastuksesta, katselmuksesta tai muusta vastaavasta toimituksesta maksetaan valtuuston päätöksen suuruinen toimituspalkkio. Edellä mainittuja toimituksia ovat esimerkiksi rakennus- ja katukatselmukselut sekä tarkastuslautakunnan arviointitilaisuudet.

Jäsenelle maksettavan toimituspalkkion edellytyksenä on, että tehtävä perustuu toimielimen päätökseen.

Yhdistysten ym. kokouksiin osallistuvilla kunnan edustajilla maksetaan valtuuston päätöksen suuruinen toimituspalkkio, jos ulkopuolinen taho ei maksa palkkiota.

126 § Palkkio valtuustoseminaareista ja valtuustoinfoista

Valtuustoseminaareista maksetaan toimituspalkkio kuten edellä olevista toimituksista.

Valtuustoinfoista maksetaan valtuuston päätöksen suuruinen toimituspalkkio.

127 § Kokouksen peruuntuminen

Jos toimielimen kokous ei ole laillinen tai päätösvaltainen eikä kokousta voida pitää, maksetaan paikalle tulleille luottamushenkilöille kokouspalkkio.

128 § Luottamushenkilön palkkio sihteerin/pöytäkirjanpitäjän tehtävästä

Toimielimen sihteerinä toimivalle luottamushenkilölle maksetaan jäsenen palkkio 50 %:lla korotettuna.

129 § Palkkion maksamisen edellytykset

Palkkion maksaminen perustuu pöytäkirjaan tai luottamustehtävän hoitamisesta laadittuihin muistioihin, johon on asianmukaisesti merkitty kokouksen/tilaisuuden kesto, läsnäolijat ja sekä saapumiset ja poistumiset. Matka-aikaa kokouspaikalle ja takaisin ei lasketa kokouspalkkioon oikeuttavaksi ajaksi.

130 § Palkkioiden maksaminen

Palkkiot maksetaan 4 kertaa vuodessa.

131 § Ansionmenetyksen ja muiden kustannusten korvaaminen

Luottamushenkilölle maksetaan korvausta ansionmenetyksestä sekä kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä. Korvaus maksetaan kultakin alkavalta tunnilta, enintään kahdeksalta tunnilta vuorokaudessa. Korvauksen määrä on valtuuston päätöksen suuruinen.

Luottamushenkilön tulee esittää ansionmenetyksestä työnantajan todistus, josta on käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut korvauksen hakijan työaikaa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa. Elinkeinoharjoittajien tulee antaa vastaava kirjallinen selvitys ja vakuutus ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten määrästä. Selvitystä ei kuitenkaan vaadita, jos todellinen ansionmenetyks on valtuuston päätöksen suuruinen.

Luottamustehtävien hoitamiseen katsotaan ansionmenetyksen korvauksia laskettaessa kuuluvan kokousaika mahdollisine kokoustaukoineen, kohtuullinen matka-aika kokoukseen ja takaisin kotoa tai työpaikalta sekä kokousmenettelyyn liittyvät tarpeelliset ryhmien väliset neuvottelut.

Ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten korvaushakemus on esitettävä 6 kuukauden kuluessa toimielimen sihteerille.

Kunnan palveluksessa olevan luottamushenkilön tulee ilmoittaa hyvissä ajoin luottamustehtävän edellyttämästä poissaolosta esimiehelle. Esimiehen tehtävänä on, työtilanne huomioon ottaen, antaa lupa luottamustehtävän hoitamiseen. Luottamustehtävän hoitoon käytetyltä ajalta ei suoriteta palkanpidätystä.

132 § Matkakustannusten korvaaminen

Luottamushenkilön luottamustehtävän hoitamisesta johtuvat matkakustannukset korvataan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti.

Luottamushenkilölle, joka vammansa vuoksi ei kykene käyttämään julkisia kulkuvälineitä tai omaa autoa, korvataan toimielimen kokouksiin tai muihin edellä mainittuihin tehtäviin osallistumisesta aiheutuneet todelliset taksi- tai invataksikulut.

133 § Tarkemmat ohjeet

Kunnanhallitus voi antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita tämän luvun soveltamisesta.

134 § Erimielisyyden ratkaiseminen

Kunnanhallitus on toimivaltainen ratkaisemaan tämän luvun mukaisten palkkioiden ja korvausten määrän, mikäli niistä on syntynyt erimielisyyttä.

Luku XIII

Tätä lukua sovelletaan ensisijaisena hallintosäännön muihin lukuihin nähden. Luvun päätösvalta koskee kertaluontoisia päätöksiä ja toistaiseksi voimassa olevia päätöksiä, jotka on tehtävä normaaliolojen häiriötilanteissa kiireellisesti. Toistaiseksi voimassa olevat päätökset viedään hallintosäännön mukaisessa järjestyksessä toimivaltaisen viranomaisen arvioitavaksi ja vahvistettavaksi.

135 § Normaalista toimivallasta poikkeaminen ja raportointi

Hallintosäännön muiden lukujen toimivaltamääräyksistä voidaan poiketa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa ja välttämättömän syyn vuoksi silloin, kun päätöksentekoa ei kyetä normaalitoimivaltuuksin riittävällä tavalla järjestämään. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi henkeen ja terveyteen kohdistuvat uhat sekä elintärkeiden palveluiden keskeytymiseen, talouteen, kiinteistöihin, muuhun omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvat uhat, jotka aiheuttavat välittömän vaaran tai muun vakavan toiminnallisen tai taloudellisen riskin. Kunnanjohtaja voi käyttää poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa normaalista toimivallasta poikkeavaa päätösvaltaa kunnan palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi välttämättömän syyn vuoksi. Toimialajohtaja voi käyttää poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa normaalista toimivallasta poikkeavaa päätösvaltaa kunnan palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi omalla toimialallaan välttämättömän syyn vuoksi, ellei kunnanjohtaja päättä asiasta. Kunnanhallitukselle tulee raportoida tähän pykälään perustuvalla toimivallalla tehdyistä päätöksistä.

136 § Päätösvallan käyttöön ottaminen määräajaksi kunnanhallituksen päätöksellä poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa

Kunnanhallitus voi vahvistaa kunnanjohtajan ja toimialajohtajan normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan määräajaksi poikkeusoloissa sekä normaaliolojen häiriötilanteessa 135 §:ssä mainitun välttämättömän syyn vuoksi. Kunnanhallitus voi – vahvistamisen sijaan – sekä ennen määräajan päättymistä todeta, ettei normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käytölle ole enää perusteita.

137 § Kokouskutsun määräajasta poikkeaminen

Toimielinten kokouskutsun lähettämisen määräajasta voidaan poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa poiketa päätöksenteon nopeuttamiseksi, jos 135 §:n mukainen välttämätön syy sitä edellyttää.

LIITE: Viranhaltijoille laissa määrätty ja / tai delegoitu päätösvalta

Konsernipalvelut

Kunnanjohtaja

Kunnanjohtaja päättää:

1. tiedotus-, neuvottelu- ja edustustilaisuuksien järjestämisestä sekä niistä aiheutuvien menojen hyväksymisestä
2. merkkipäivälahjan hankkimisesta, huomionosoituksista sekä lahjoitusten tekemisestä sekä kannatusilmoituksen antamisesta tavanomaisiin hyväntekeväisyystarkoituksiin
3. valiokunnan ja sen jaoston, toimikunnan, luottamushenkilön tai viranhaltijan päättämän asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi
4. valtiolle perintönä tulleen omaisuuden hakemisesta kunnalle kunnanhallituksen vahvistamiin käyttötarkoituksiin käytettäväksi
5. omistajaohjauksesta kiireellisissä asioissa, jotka tehdään yhtiökokousta pitämättä
6. selvityksistä ja toimeksiannoista, mitkä ovat riskienhallinnan tai kehittämisen näkökulmasta tarpeellisia
7. palvelualueiden välisestä työnvoiman käytöstä
8. viranhaltijatyöryhmiä, jotka käsittelevät kahta tai useampaa palvelualueella tai yksikköä
9. palkanmaksupäivien muutoksista
10. koko kuntaa koskevista opinnäytetöiden tekemisen luvista ja tutkimusluvista
11. hankinnat enintään 500 000 euroa/päätös
12. enintään 500 000 euron ja/tai korkeintaan 6 kk maksulykkäysten tai muiden maksuaikataulumuutosten hyväksymisestä
13. kunnan hallinnoimiin usean palvelualueen EU- tai muihin hankkeisiin osallistumisesta, kun omarahoitus maks enintään 20 000 euroa
14. kunnan vaakunan käyttöoikeudesta
15. on läsnä tai huolehtii edustajan määräämisestä tarvittaessa tuomioistuimiin, muihin viranomaisiin, toimituksiin tai tilaisuuksiin, joissa kunnan etua on valvottava, sen mielipiteitä kuultava tai kuntaa muutoin edustettava
16. antaa kunnanhallitukselta pyydetyn lausunnon, jollei sillä ole yleistä merkitystä
17. pienistä, alle 10 000 euron kehittämishankkeista, mitkä ovat kuntastrategian mukaisia ja ovat koko kuntaa koskevia
18. toimivalta poikkeusoloissa: Kunnanjohtajalla on oikeus päättää kaikista kunnan palveluiden, toimintojen, resurssien ja asiakasmaksujen vaatimista tilapäisistä muutoksista häiriötilanteen niin vaatiessa palvelualuejohtajan valmistelusta.
Kunnanjohtajalla on oikeus käynnissä olevassa häiriötilanteessa poiketa kriittisten toimien toteuttamiseksi talousarviosta.

Lisäksi kunnanjohtaja on työnantajan ensisijainen edustaja, ja kunnanjohtajalla on oikeus hyväksyä koko kuntaa (palvelualueesta riippumatta) koskevat ostolaskut ja muut tositteet.

Hallinto- ja talousjohtaja

Hallinto- ja talousjohtaja päättää:

1. maksu- ja luottokorteista (pl kunnanjohtaja sekä hallinto- ja talousjohtaja)
2. maksuliikennebankista
3. kassavarojen sijoittamisesta rahalaitoksiin, alle vuoden mittaiset sijoitukset
4. maksuvalmiuden turvaamiseksi tarpeellisen tilapäislainan ottamisesta
5. käteiskassan perustamisesta ja kassan enimmäismäärän ja pohjakassan vahvistamisesta
6. kassantarkastajista

7. tilien avaamisesta, konsernitilistä ja lopettamisesta rahalaitoksissa
8. tilien käyttöoikeuksien antamisesta konekielisen maksuliikenteen ja maksuvalmiuden seurannan hoitamiseen
9. yksittäisten koronvaihtosopimusten, korkokattosopimusten, korkolattiasopimusten, korkoputkisopimusten, korkostruktuurisopimusten sekä koron- ja valuutanvaihtosopimusten tekeminen kunnanhallituksen päättämisen tavoitteiden rajoissa
10. henkilöistä, joiden tehtävänä on vastata taloushallinnon järjestelmien käyttöoikeuksien hakemisesta, poistamisesta ja ylläpidosta
11. enintään 300 000 euron ja/tai korkeintaan 6 kuukauden maksulykkäysten tai maksuaikataulumuutosten hyväksymisestä kaikkien palvelualueiden osalta; viranhaltijalla on oikeus siirtää tätä toimivaltaa enintään 5 000 euron maksuille kunnan kirjanpidosta vastaavalle, organisaation ulkopuoliselle vastuu/oikeushenkilölle
12. hankinnat enintään 500 000 euroa/päätös
13. hollolalaisille yleishyödyllisille yhteisöille harkinnanvaraisesti välirahoituksen myöntämisestä ulkopuolisella avustuksella (esim. ELY) rahoitettavien hankkeiden toteuttamisen varmistamiseksi

Lisäksi hallinto- ja talousjohtajalla on oikeus hyväksyä koko kuntaa (palvelualueesta riippumatta) koskevat ostolaskut ja muut tositteet.

Henkilöstöpäällikkö

Henkilöstöpäällikkö vastaa henkilöstölinjausten toimeenpanosta. Henkilöstöpäällikkö on työnantajan ensisijainen edustaja ja toimii KT-kuntatyönantajan kunnan yhteyshenkilönä.

Henkilöstöpäällikkö päättää:

1. yleisperiaatteista järjestelyvaraerien käytössä ja järjestelyvaraerien käytöstä palvelualuejohtajien esitysten perusteella
2. työsuorituksen arviointiin perustuvista henkilökohtaisista lisistä palvelualuejohtajien esitysten perusteella
3. harkinnanvaraisista palkanosista ja tarkistuksista palvelualuejohtajien esitysten perusteella
4. palveluajkaan perustuvat lisät ja vuosiloman määräytymisperusteet muiden paitsi OVTES:n soveltamisen piirissä olevien osalta
5. virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi kuntalain säännösten mukaisesti
6. hyväksyy pääluottamusmiehiä, luottamusmiehiä ja työsuojeluvaltuutettuja koskevat sopimukset, koulutukset ja matkakorvaukset
7. määrittelee tehtäväkohtaiset palkat lukuun ottamatta opettajien palkkoja
8. päättää mahdollisista uusista liukuvan työajan ja kellokortti.fi -järjestelmän käyttäjästä/käytön laajentamisesta

Hallintopäällikkö Hallintolakimies

Hallintopäällikkö lakimies päättää:

1. asiakirjoja koskevat tietopyynnöt
2. kunnanviraston postipalveluihin sekä muihin keskitettyihin toimistopalveluihin liittyvistä sopimuksista
3. asiointipisteessä myynnissä olevien tuotteiden hinnat
4. julkisten kuulutusten vastuunalaisen hoitajan / huolehtii julkipanoa koskevien tehtävien hoitamisesta
5. päättää kopioista, telefaksin lähettämisestä sekä tulosteista asiointipisteessä perittävistä maksuista
6. vastaa kunnan virallisesta viestinnästä
7. on kunnan tietosuojavastaava / tietosuojalainsäädäntöä johtava viranhaltija

Hallintopäällikkö lakimies vastaa tiedonhallintalain veloitteiden täyttämisestä yhdessä tietohallintopäällikön kanssa

Tietohallintopäällikkö

Tietohallintopäällikkö päättää:

1. tietojärjestelmä-, ohjelmisto- ja ICT-palvelusopimuksista (yli 5 000 euroa) viranhaltijan esityksestä
  2. leasing-rahoituksesta ICT-hankintojen osalta
  3. toimialuettaan koskevista sitoumuksista mahdollisissa Hansel oy:n yhteishankintasitoumuksissa
- Tietohallintopäällikkö vastaa tiedonhallintalain velvoitteiden täyttämistä yhdessä konsernipalvelujen hallintopäällikön hallintolakimiehen kanssa.

Tietopalvelusihteeri

Tietopalvelusihteeri on asiakirjahallintoa johtava viranhaltija, joka johtaa kunnanhallituksen alaisena asiakirjahallintoa ja vastaa kunnan pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista.

Tietopalvelusihteeri päättää:

1. asiakirjoja koskevat tietopyynnöt
2. kunnan tiedonohjaussuunnitelmasta
3. vastaa kunnan asiakirjahallinnosta ja arkistosta

Hyvinvoinnin palvelualue

Hyvinvointijohtaja – Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

1. päättää tuntikehyksen (yleisopetuksen, erityistehtävä- ja erityisopetusresurssin) jakamisesta
2. hyväksyy suppeat muutokset kuntakohtaiseen opetussuunnitelmaan ja päivitykset
3. hyväksyy palvelualueen sisäiset arviointijärjestelmät
4. hyväksyy vähäiset muutokset koulun lukuvuoden työ- ja loma-aikoihin erittäin perustellusta syystä
5. hyväksyy koulujen järjestyssäännöt ja muiden säädöksissä mainittujen opiskeluympäristön turvallisuutta koskevat määräykset
6. palvelualueen tapaturmien korvaamisesta
7. hyväksyy lukuvuosittain laadittavan opetussuunnitelmaan perustuvan suunnitelman eli koulun lukuvuosisuunnitelman
8. päättää harkinnanvaraisten lisätehtävien määräämisestä opettajille ja niistä maksettavista korvauksista virkaehtosopimuksen mukaisesti
9. hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustusrahan käytöstä hyvinvointikoordinaattorin esityksestä.
10. toimii maahanmuuttoasioista vastaavana viranhaltijana

Varhaiskasvatuspäällikkö

1. päättää varhaiskasvatuspaikan myöntämisestä
2. päättää varhaiskasvatuspalveluissa erityisestä syystä myönnettävistä kuljetuksista
3. päättää asiakaskohtaisella maksusitoumuksella annettavista palveluista
4. päättää varhaiskasvatusmaksuista
5. päättää varhaiskasvatusmaksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä
6. myöntää esiopetuspaikan
7. päättää omaa koulua/lähipalvelualueetta koskevasta tutkimusluvasta saatuaan oppilaita koskevien tutkimusten osalta luvan huoltajalta
8. päättää esiopetuskuljetuksista hyvinvointivaliokunnan sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan hyväksymien perusteiden mukaisesti
9. päättää avoimen varhaiskasvatustoiminnan järjestämisestä
10. päättää palvelusetelin myöntämisestä
11. päättää palveluseteliasiakkaan omavastuun suuruudesta
12. päättää palvelusetelituottajaksi hyväksymisestä
13. päättää erityisen tuen, tehostetun tuen ja tukipalveluiden järjestämisestä varhaiskasvatuksessa

14. vastaa yksityisen varhaiskasvatuksen palvelutuotannon valvonnasta

Perusopetuksen rehtori, erityisopetuksen rehtori ja rehtori

1. päättää oppilaaksi otosta
2. päättää huoltajan anomuksesta koulunkäynnistä muussa kuin kunnan osoittamassa koulussa
3. vaihtaa huoltajan valitsema oppiaine toiseksi oppiaineeksi, mikäli se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi
4. vapauttaa oppilaan erityisestä syystä jonkin oppiaineen opiskelusta
5. hyväksyy oppilaiden työelämään tutustuttamispaikat
6. hyväksyy henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman
7. päättää oppilaan opiskelun järjestämisestä erityisissä opetusjärjestelyissä
8. päättää opetuksen julkisuuden rajoittamisesta
9. päättää omaa koulua/lähipalvelualueutta koskevasta tutkimusluvasta saatuaan oppilaita koskevien tutkimusten osalta luvan huoltajalta
10. päättää oppilaiden poissaolojen seuraamistavasta
11. päättää valvovien/tutkivien opettajien määräämisestä ns. kotiopetuksessa ja yksityisopetuksessa olevan oppivelvollisen edistymisen seuraamiseksi
12. päättää valitun aineen tai oppimäärän edistymisen valvonnasta
13. päättää oppilaskuljetuksista sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan hyväksymien perusteiden mukaisesti sisältäen harkinnanvaraiset kuljetukset
14. myöntää oppilaalle poissaololuvan yli 3 päivää
15. määrää oppilaan kasvatuskusteluun
16. poistaa opetusta häiritsevän/turvallisuutta vaarantavan oppilaan luokasta tai muusta opetustilasta tai koulun tilaisuudesta
17. päättää oppilaalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta
18. päättää opetukseen osallistumisen epäämisestä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi tai tarvittaessa myös seuraavan työpäivän ajaksi
19. tekee hyvinvointijohtajalle sivistys- ja hyvinvointijohtajalle esityksen oppilaan määräaikaisesta erottamisesta
20. päättää sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan hyväksymien periaatteiden mukaisesti koululaisten iltapäivä- ja kesätoimintapaikoista
21. päättää korvaavan opetuksen järjestämisestä
22. päättää ero- ja päättötodistuksen antamisesta sekä oppimäärän suorittamisesta annettavasta todistuksesta
23. päättää perusopetuksen oppimäärän tai se osan suorittamisesta ja todistuksen antamisesta oppilaalle erityisessä tutkinnossa
24. päättää opetusharjoittelijan ottamisesta
25. päättää oppimateriaalin käyttöön otosta opettajakunnan/ao. opettajan esityksestä
26. palvelualue-rehtori päättää lisäksi opetuksen poikkeavasta aloittamisajankohdasta
27. päättää valmistavaan opetukseen, äidinkielen sekä vieraan kielen kielitaidon ylläpitämiseen tähtäävään opetukseen pääsemisestä
28. päättää määrätä peruskoulun oppilaan opetuksen järjestämisestä väliaikaisesti muussa kuin omassa koulussa joko kokonaan tai jonkin aineen osalta (mm. yksityisopetus)
29. päättää Vesikansan alueen A1- ja A2-kielten ryhmien muodostamisesta
30. päättää opetusta vaarantavien tai häiritsevien esineiden ja aineiden haltuunotosta
31. perusopetuksen ja erityisopetukseen rehtori päättää oppivelvollisuuslain 7 §:n mukaisesta oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä
32. perusopetuksen ja erityisopetukseen rehtori päättää oppivelvollisuuslain 15 §:n mukaisesta opiskelupaikan osoittamisesta
33. päättää määrätä oppilaan jälki-istuntoon (enintään 2 h)
34. päättää sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan hyväksymien periaatteiden mukaisesti koululaisten iltapäivätoiminnan maksusta vapauttamisesta

Erityisopetuksen rehtori

päätää edellisten lisäksi

1. erityisen tuen antamisesta, jatkamisesta ja lopettamisesta
2. oppilaan pidennetystä oppivelvollisuudesta
3. opetuksen poikkeavasta aloittamisajankohdasta
4. tukipalvelujen myöntämisestä erityisopetuksen oppilaalle (mm. maksusitoumus tukijaksolle)
5. kesätoiminnan järjestämisestä ja paikkojen myöntämisestä vaativan erityisopetuksen oppilaiden osalta

Apulaisrehtori (virka)

1. vaihtaa huoltajan valitsema oppiaine toiseksi oppiaineeksi, mikäli se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi
2. hyväksyä henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman
3. päättää oppilaan opiskelun järjestämisestä poikkeuksellisesti erityisissä opetusjärjestelyissä (mm. kotiopetus)
4. valvovien/tutkivien opettajien määräämisestä ns. kotiopetuksessa ja yksityisopetuksessa olevan oppivelvollisen edistymisen seuraamiseksi
5. päättää oppilaalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta
6. päättää sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan hyväksymien periaatteiden mukaisesti koululaisten iltapäivä- ja kesätoimintapaikkojen myöntämisestä
7. määrää oppilaan kasvatuskusteluun
8. päättää opetusta häiritsevän/turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistamisesta luokasta tai muusta opetustilasta tai koulun tilaisuudesta
9. päättää opetukseen osallistumisen epäämisestä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi tai tarvittaessa myös seuraavan työpäivän ajaksi
10. päättää opetusta vaarantavien tai häiritsevien esineiden ja aineiden haltuunotosta
11. päättää sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan hyväksymien periaatteiden mukaisesti koululaisten iltapäivätoiminnan maksusta vapauttamisesta

Apulaisrehtori päättää

1. opetuksen julkisuuden rajoittamisen
2. myöntää oppilaalle poissaololuvan yli 3 päivää
3. opetukseen osallistumisen epäämisestä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi tai tarvittaessa myös seuraavan työpäivän ajaksi
4. määrätä oppilaan jälki-istuntoon (enintään 2 h)
5. poistaa opetusta häiritsevän/turvallisuutta vaarantavan oppilaan luokasta tai muusta opetustilasta tai koulun tilaisuudesta
6. opetusharjoittelijan ottamisesta
7. päättää opetusta vaarantavien tai häiritsevien esineiden ja aineiden haltuunotosta
8. määrää oppilaan kasvatuskusteluun

Rehtori(t) ja oppilaan opettajat yhdessä päättävät

1. vuosiluokalle jättämisestä
2. oppilaan arvioinnin uusimisesta

Opettaja päättää

1. oppilaan arvioinnista oppiaineen/opintokokonaisuuden ja käyttäytymisen osalta, tarvittaessa yhdessä oppilaan muiden opettajien kanssa
2. myöntää oppilaalle poissaololuvan 1-3 päivän ajaksi
3. kotitehtävien suorittamisesta valvonnan alaisena
4. määrätä oppilaan jälki-istuntoon (enintään 2 h)

5. poistaa opetusta häiritsevän/turvallisuutta vaarantavan oppilaan luokasta tai muusta opetustilasta tai koulun tilaisuudesta
6. päättää opetusta vaarantavien tai häiritsevien esineiden ja aineiden haltuunotosta
7. määrää oppilaan kasvatuskeskusteluun

Vapaa-aikapäällikkö

1. päättää vapaa-aikapalveluiden toimintojen toteutustavoista, aukioloajoista ja omatoimikirjaston itsepalveluajoista
2. päättää vapaa-aikapalveluiden alaisten tilojen vakituisista käyttövuoroista
3. päättää vapaa-aikapalveluiden toimintojen järjestyssäännöistä
4. päättää vapaa-aikapalveluiden välineiden ja kaluston vuokrista ja vuokraamisesta
5. päättää Hämeenkosken pitäjän kotiseutumuseon opastuksen järjestämisestä

Osastonjohtaja (kirjasto) päättää

1. kirjastokokoelman hankinnasta, hoidosta ja kehittämisestä toimielimen hyväksymän kokoelmapolitiikan mukaisesti
2. kirjastojärjestelmän kehittämisestä
3. kirjastoauton aikataulusta ja reiteistä
4. kirjaston kirjojen ja muun aineiston luovuttamisesta ja myynnistä
5. kirjastossa perittävistä maksuista
6. vastaa kirjaston sopimuksista

Elinvoiman palvelualue

Elinvoimajohtaja

1. päättää oman tehtäväalueensa urakoista, hankinnoista, suunnittelu- ja tutkimussopimuksista ja asiantuntijapalveluista kunnanhallituksen hyväksymän hankintaohjeen enintään 500 000 euroa/päätös (toimitilainvestointien operatiiviset työt ja päätökset toteuttaa Hollolan Tilapalvelu Oy)
2. toimii öljyvahinkojen jälkitorjunnassa kunnan määräämänä viranomaisena kuntatekniikan päällikön sijaisena (Öljyvahinkojen torjuntalaki 21 §)
3. päättää luonnonvarojen myymisestä alle 100 000 €
4. päättää autotallipaikoista ja lämmityssähköstä sekä muista asumiseen liittyvistä eduista perittävistä korvauksista valiokunnan hyväksymien perusteiden mukaisesti
5. hyväksyy johtoalueiden käyttöoikeussopimukset ja maksettavat korvaukset yli 10 000 euroa/päätös
6. päättää kunnan suoraan omistamien asuntojen vuokrantarkistuksista valiokunnan antamien yleisohjeiden mukaisesti, ellei päätösvaltaa ole siirretty muulle taholle
7. elinvoimavalioikunnan hallintaan kuuluvien alueiden (lukuun ottamatta pientalotontteja, rivitalotontteja, kerrostalotontteja ja yritystontteja, joista on tehty hintapäätös), rakennusten, huonetilojen ja niihin kuuluvien laitteiden vuokralle tai muutoin käytettäväksi luovuttamisesta ja irtisanomista sekä kunnan käyttöön vuokrattavista tiloista oman vastuualueensa osalta ratkaisuvaltarajojen puitteissa siltä osin, kun toimivaltaa ole tässä säännössä delegoitu valiokunnalle tai viranhaltijalle.

Elinvoiman palvelualueen viranhaltijoiden päätösvalta

1. oman tehtäväalueensa urakoista, hankinnoista, suunnittelu- ja tutkimussopimuksista, lupahakemuksista ja asiantuntijapalveluista kunnanhallituksen hyväksymän hankintaohjeen rajoissa
  - elinvoimajohtaja enintään 500 000 euroa/päätös (toimitilainvestointien operatiiviset työt ja päätökset toteuttaa Hollolan Tilapalvelu Oy)
  - kuntatekniikan päällikkö, kehitys- ja kaavoituspäällikkö, vesihuoltopäällikkö, palvelupäällikkö, johtava rakennustarkastaja, työllisyyspäällikkö enintään 200 000 euroa/päätös

- kaavoitusarkkitehti enintään 50 000 euroa/päätös
- ympäristötarkastaja ja ympäristösihteeri enintään 10 000 euroa/päätös

Kuntatekniikan päällikkö

1. hyväksyy katusuunnitelmat (MRL 85 §)
2. hyväksyy muun yleisen alueen kuin kadun toteuttamissuunnitelmat (MRL 90 §)
3. hyväksyy yleisiin teihin liittyvät toteuttamissopimukset
4. päättää tieliikennelaissa ja asetuksessa kunnalle määrättyjen tehtävien hoitamisesta: kaduilla käytettävät nopeusrajoitukset ja muut liikenneohjauslaitteiden asentamiset ja liikennejärjestelyt toimii öljyvahinkojen jälkitorjunnassa kunnan määräämänä viranomaisena (Öljyvahinkojen torjuntalaki 21 §)
6. elinvoimavaliokunnan hallintaan kuuluvien alueiden käyttöön luovuttamisesta oman vastuualueensa osalta ratkaisuvaltarajojen puitteissa (esimerkiksi tapahtumakäyttöön Heinsuon urheilukenttä, uimarannat)
7. kiireellisten korjaustöiden suorittamisesta, mikäli vahingon estäminen tai toiminnan turvaaminen sitä edellyttävät oman vastuualueensa osalta ratkaisuvaltarajojen puitteissa
8. hyväksyy urakalla suoritettujen töiden vastaanottamisen ja takuutarkastukset valiokunnan ja viranhaltijan antamissa urakoissa

Projektipäällikkö (kuntatekniikka)

1. tekee kadunpitoapäätökset ja kadunpidon lopettamisapäätökset (MRL 86 §)
2. hyväksyy johdon, laitteen ja rakennelman siirtopaikan (MRL 89 §)
3. päättää luvan myöntämisestä johtojen, kilpien ja muiden sellaisten laitteiden ja rakennelmien sijoittamiseen kunnan omistamille ja hallitsemille alueille
4. päättää ajoneuvojen siirtämisestä annetussa laissa kunnalle määrättyjen tehtävien hoitamisesta
5. päättää tilapäisistä liikennejärjestelyistä ja liikenteenohjauslaitteista (Tieliikennelaki 71 §)
6. antaa suostumuksen liikenneohjauslaitteen asettamiseksi yksityisteille, milloin muu kuin kunta on tienpitäjänä (Tieliikennelaki 71 §)

Kehitys- ja kaavoituspäällikkö

1. päättää valtuuston vahvistamien perustein kunnan omistamien pientalo- ja vapaa-ajan rakennusten rakentamiseen tarkoitettujen tonttien ja rakennuspaikkojen myymisestä ja vuokraamisesta; kunnan vuokraamien tonttien lunastushinnasta; tonttien takaisinostoista; vuokrasopimuksen purkamisesta; vapautuksen, lykkäyksen tai pidennyksen myöntämisestä; myynti- ja vuokraehtojen täyttämistä; varauspäätöksen peruuttamisesta; kaavoitusjärjestelyjen toteuttamista varten tarvittavien alueiden, yksittäisten omakotitonttien ja peruutustonttien hinnan
2. elinvoimavaliokunnan hallintaan kuuluvien alueiden vuokraamisesta tai muutoin käyttöön luovuttamisesta oman vastuualueensa osalta ratkaisuvaltarajojen puitteissa (esimerkiksi urheilukilpailut kunnan metsäalueella)
3. päättää asemakaavan toteuttamista varten tarvittavien alueiden korvaamisesta, haltuunotosta, myynnistä ja ostoista 20 000 euroon asti
4. antaa lausunnon rakennusmaan järjestelyistä (Kiinteistönmuodostamisasetus 34 §)
5. päättää kiinteistönmuodostamislaissa edellytetyistä kunnalle kuuluvista luvista ja antaa kiinteistönmuodostamislaissa edellytetyt lausunnot
6. päättää etuostolain perusteella, ettei kunta käytä etuosto-oikeutta (EtuostoL 21 §)
7. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen kaavoituskatsauksen laatimisesta ja ylläpidosta

Kaavoitusarkkitehti

1. antaa lausunnon naapurikunnan lausuntopyyntöön yleiskaavoista
2. antaa lausunnon Hollolan kunnan valvontajaoston ympäristölupa- ja maa-ainesluvista

3. antaa kunnan lausunnon naapurikuulemisiin asemakaava-alueiden ulkopuolella (muutoksen tekijä, kaavoitustiimi)
4. hyväksyy asemakaava-alueiden ulkopuolisten teiden nimet ja nimenmuutokset
5. hyväksyy asemakaava-alueella kadun tai muun yleisen alueen nimen, kunnanosan numeron tai muun vastaavan tiedon (MRL 55 §)

Hankekaavoittaja

1. antaa kunnan lausunnon arvioitaessa rakennusluvan myöntämisen edellytyksiä suunnittelutarvealueelle. (MRL 137)
2. antaa kunnan lausunnon naapurikunnan lausuntopyyntöön asemakaavoista
3. antaa tarvittaessa kunnan lausunnon rakennusvalvonnalle poikkeamislupapäätökseen
4. päättää kunnan suostumuksesta rakennuksen sijoittamiseen lähemmäksi kunnan omistaman alueen rajaa kuin mitä lait ja määräykset edellyttävät
5. antaa kunnan lausunnon naapurikuulemisiin asemakaava-alueilla (muutoksen tekijä, kaavoitustiimi)

Maankäyttöinsinööri

1. hakee kiinteistö-, tie- ja lunastustoimitukset, edustaa kuntaa tai määrää edustajan maanmittaustoimituksiin sekä vastaa kunnan maaomaisuuden muusta edunvalvonnasta
2. päättää peltoalueiden vuokraamisesta
3. päättää metsästysvuokrasopimuksista
4. päättää viljelypalstojen vuokraamisesta, ellei sitä ole annettu muulle taholle
5. toimii julkisena kaupanvahvistajana (Laki kaupanvahvistajista 2 §)
6. päättää kunnan kartta-aineiston käyttöoikeuksista

Vesihuoltopäällikkö

1. hyväksyy ja allekirjoittaa johtoalueiden käyttöoikeussopimukset ja maksettavat korvaukset enintään 10 000 euro/päätös
2. antaa vastuualueensa lausunnot (mm. vesihuollon vapautushakemukset jne)
3. hyväksyy vesihuoltosuunnitelmat

Omavalmentaja

Päättää lain työllisyyden edistämisen kuntakokeilun mukaiset sekä muut työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta johtuvat yksilöä ja työnantajaa koskevat päätökset sekä työvoimapoliittiset lausunnot.

Rakennustarkastaja tai johtava rakennustarkastaja

1. valvoo hulevesiä koskevan MRL 13 a luvun määräysten noudattamista (MRL 103d §)
2. määrää hulevesistä aiheutuvan haitan poistamisesta (MRL 103k §)
3. päättää aloituskokouksesta ja laadunvarmistus selvityksestä (MRL 121 §)
4. päättää rakennustyön vastaavan työnjohtajan ja erityisalan työnjohtajan hyväksymisestä ja tarvittaessa peruuttaa työnjohtajan hyväksynnän (MRL 122 §)
5. hyväksyy luvanvaraisten rakennustöiden vastaavan KVV- ja IV-työnjohtajan (MRL 122a §)
6. päättää rakennusluvasta (MRL 125 §, MRL 130 §)
7. päättää toimenpideluvasta (MRL 126 §, MRL 130 §)
8. päättää rakennuksen purkamisluvasta (MRL 127 §, MRL 130 §)
9. päättää purkamisilmoituksen perusteella purkamisen luvanvaraisuudesta (MRL 127 §)
10. päättää maisematyöluvasta (MRL 128 §, MRL 130 §)
11. päättää rakennusjärjestyksessä ilmoitusmenettelyn piiriin kuuluvien rakentamis- ja muiden toimenpiteiden luvanvaraisuudesta (MRL 129 §)
12. määrää erityissuunnitelmien tarpeellisuudesta (MRL 134a §)
13. päättää suunnittelutarveratkaisusta ja alueellisesta suunnittelutarveratkaisusta (MRL 137 ja 137a §)

14. päättää rakennusluvan jatkamisesta enintään kolmella vuodella kerrallaan, jollei rakennustyötä ole saatettu loppuun viiden vuoden kuluessa luvan lainvoimaiseksi tulemisesta (MRL 143 §)
15. päättää rakennusluvan jatkamisesta enintään kahdella vuodella, jollei rakennustyötä ole aloitettu kolmessa vuodessa luvan lainvoimaiseksi tulemisesta (MRL 143 §)
16. päättää aloittamisoikeudesta rakennustyön ja toimenpiteen suorittamiseen vakuutta vastaan ennen kuin rakennus- toimenpide tai maisematyölupapäätös taikka MRL 161 §, 162 § tai 163:ssä säädetty päätös on saanut lainvoiman (MRL 144 §)
17. määrää päätöksensä osalta lupa- ja valvontamaksusta yksittäistapauksessa vahvistetun taksan mukaisesti (MRL 145 §)
18. päättää naapurin alueen käyttämisestä (MRL 149a §)
19. päättää rakennusluvassa määrättävistä rakennuksen paikan ja korkeusaseman merkitsemisestä, viranomaiskatselmuksista ja määrää tarvittavista rakennustyön aikaisista viranomaistarkastuksista (MRL 149b, 150, 150a §)
20. päättää asiantuntijatarkastuksesta, ulkopuolisesta tarkastuksesta ja erityismenettelystä sekä suunnitelmasta poikkeamisesta rakennustyön aikana (MRL 150b – 150e §)
21. päättää rakennuttajavalvonnasta (MRL 151 §)
22. päättää rakennusrasitteen perustamisesta, muuttamisesta ja poistamisesta (MRL 158 §)
23. päättää yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamisesta, muuttamisesta tai poistamisesta ja vähäisten laitteiden sijoittamisesta, ellei sijoittamisesta ole muulla tavoin sovittu (MRL 161, 162, 163 §)
24. määrää kiinteistöjen yhteisjärjestelyistä, jos asemakaavan toteuttaminen sitä vaatii (MRL 164 §)
25. päättää luonnollisen vedenjuoksun muuttamisesta aiheutuneen haitan korjaamisesta, tai poistamisesta mikäli päätökseen ei sisälly pakkokeinojen käyttämistä (MRL 165 §)
26. päättää rakennuksen korjaamisesta, purkamisesta, käyttökiellosta ja ympäristön siistimisestä, mikäli päätökseen ei sisälly pakkokeinojen käyttämistä (MRL 166 §)
27. päättää kevyen rakennelman ja pienehkön laitoksen poistamisesta, mikäli päätökseen ei sisälly pakkokeinojen käyttämistä (MRL 168 §)
28. päättää rakennustyön loppuunsaattamisesta, mikäli päätökseen ei sisälly pakkokeinojen käyttämistä (MRL 170 §)
29. päättää poikkeamispäätöksistä (MRL 171 §)
30. päättää vähäisestä poikkeamisesta rakennuslupa-asian yhteydessä (MRL 175 §)
31. päättää tilapäisen rakennuksen rakennusluvasta (MRL 176 §)
32. päättää rakennustyön tai muun toimenpiteen keskeyttämisestä (MRL 180 §)
33. suorittaa rakennustuotteiden markkinavalvontaa kunnassa (MRL 181 §)
34. on oikeutettu MRL:n mukaisen valvontatehtävän hoitamiseksi pääsemään rakennuskohteeseen ja suorittaa siellä tarkastuksia ja tutkimuksia (MRL 183 §)
35. päättää virka-avun pyytamisestä poliisilta (MRL 184 §)
36. päättää kokoontumistilan enimmäishenkilömäärästä, ellei asiaa ole ratkaistu rakennus- tai toimenpideluvan yhteydessä (MRA 54 §)
37. päättää kokoontumistilan enimmäishenkilömäärästä, kun asia ratkaistaan rakennus- tai toimenpideluvan yhteydessä (MRA 54 §)
38. suorittaa naapureiden kuulemisen rakennusluvan käsittelyn yhteydessä (MRA 65 §)
39. tiedottaa purkamisilmoituksesta kunnanhallitukselle ja alueelliselle ELY-keskukselle (MRA 67 §)
40. tiedottaa purkamisluvasta ja maisematyöluvasta Hämeen ELY-keskukselle (MRA 69 §)
41. päättää luvan myöntämisestä rakennustyön haittojen välttämiseksi rakennettavalle työmaa-aidalle ja muille suojatoimenpiteistä (MRA 83 §)
42. päättää osoitmerkinnästä (MRA 84 §)
43. suorittaa naapureiden kuulemisenrakentamisen poikkeamista koskevan hakemuksen johdosta (MRA 86 §)
44. suorittaa naapureiden kuuleminen maisematyöluvan käsittelyn yhteydessä (MRA 103 §)
45. päättää vähäisistä poikkeamisista rakennustapaohjeista (RakJ 3 §)
46. antaa luvan rakentaa maatalouskäytössä olevan maatilan talouskeskuksen yhteyteen siihen sopeutuvia maatilamatkailua palvelevia rakennuksia (RakJ 18 §)

47. myöntää erityisestä syystä poikkeuksen rakennusjärjestyksen määräyksistä (RakJ 40 §)
48. myöntää luvan rakennuksen, rakennelman tai kasvillisuuden poistamiseen yksityistien näkemä- ja suoja-alueelta (Yksityistielaki 5 § ja 18 §)
49. päättää rakentamisrajoituksesta poikkeamisesta yksityistien näkemä- ja suoja-alueella (Yksityistielaki 5 § ja 18 §)
50. päättää pelastuslain mukaisesti rakennusluvan myöntävänä viranomaisena useamman rakennuksen yhteisen väestönsuojan rakentamisesta, sekä väestönsuojien rakentamiseen liittyvistä helpotuksista, poikkeuksista ja vapautuksista (Pelastuslaki 71 § ja 75 §)

Ympäristötarkastaja tai ympäristösihteeri

1. vastaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien valmistelusta ja täytäntöönpanosta omalla toimialallaan
2. vastaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvista tarkastuksista, tutkimuksista, mittauksista ja näytteenotosta sekä tiedoksaannista, neuvonnasta, ohjauksesta, rekisteröinti-ilmoituksen käsittelystä ja sellaisten ilmoitusten, joiden johdosta ei tehdä päätöstä, tarkistamisesta
3. antaa valvontajaoston puolesta lausunnot muille viranomaisille ja kunnan sisäisesti ympäristövaikutuksiltaan suppealle alueelle ulottuvista toimialaan kuuluvista asioista
4. tekee ympäristönsuojeluviranomaisen toimialaan kuuluvissa asioissa ilmoituksen poliisille esitutkintaa varten
5. päättää toimi- tai päätösvaltaansa kuuluvan asian käsittelystä perittävästä maksusta kunnan hyväksymän taksan mukaisesti
6. päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallisesti vireille tulleen asian käsittelyn keskeyttämisestä tai tutkimatta jättämisestä, kun toimitettuja asiakirjoja/hakemusta ei täydennetä ratkaisun tekemisen kannalta oleellisten tietojen osalta hallintolain tarkoittamalla tavalla tai kun asian vireille panija vetää asian pois käsittelystä tai kun asian käsittely on ilmeisen tarpeetonta

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

7. siirtää kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen päätösvaltaan kuuluvan lupa-asian yksittäistapauksessa valtion ympäristölupaviranomaisen ratkaistavaksi (YsL 36 § 2 mom)
8. hyväksyy ympäristöluvassa velvoitetun tarkkailusuunnitelman ja päättää ympäristöluvan tarkkailumääräysten muuttamisesta silloin kun lupaa ei muulta osin tarvitse muuttaa (YsL 64 ja 65 §)
9. päättää ympäristöluvan raukeamisesta silloin, kun toiminnanharjoittaja ilmoittaa toiminnan loppuneen (YsL 88 § 1 mom. 1. kohta)
10. tekee valvontaviranomaisen vireillepanon ympäristöluvan muuttamiseksi (YsL 89 §)
11. päättää melua ja tärinää aiheuttavaa tilapäistä toimintaa koskevasta ilmoituksesta (118 §), koeluonteisesta toiminnasta (119 §) ja poikkeuksellista tilannetta koskevasta ilmoituksesta (120 §) (YsL 122§)
12. päättää luvanvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa tapahtunutta poikkeuksellista tilannetta koskevasta ilmoituksesta (YsL 123 §)
13. antaa 179 §:n mukaisen valvontaviranomaisen kehotuksen (YsL 179 §)
14. antaa 180 §:n mukaisen määräyksen pilaantumisen ehkäisemiseksi (YsL 180 §)
15. päättää kiireellisessä tilanteessa 175 §:n mukaisen kiellon tai määräyksen antamisesta sekä päättää 181 §:ssä tarkoitettua toiminnan keskeyttämisestä (YsL 182 §)
16. myöntää oikeuden poikkeamiseen kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä (YsL 202 §)

Jätelaki (646/2011)

17. antaa 125 §:n mukaisen yksittäisen määräyksen sekä 126 § mukaisen määräyksen kiireellisessä tapauksessa (JL 125 ja 126 §)

Maastoliikennelaki (1710/1995)

18. myöntää luvan kilpailuihin ja harjoituksiin (maastoliikennelaki 30 §)

Vesiliikennelaki (782/2019)

19. myöntää luvan kilpailuihin ja harjoituksiin (vesiliikennelaki 106 §)

Vesilaki (587/2011)

20. tekee tarvittavat toimet lainvastaisen menettelyn johdosta (VL 14 luku 2 §)

21. päättää 2 luvun 15 §:ssä tarkoitetun toimenpiteen keskeyttämisestä (VL 15 §)

Maa-aineslaki (555/1981)

22. päättää maa-ainesten ottamisen keskeyttämisestä (MaL 15 §)

Ulkoilulaki (606/1973)

23. antaa huomautuksen (ulkoilulaki 24 § 1 mom)

24. antaa tilapäistä leirintäaluetta koskevat määräykset (ulkoilulaki 25 §)

Merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009)

25. hyväksyy huvivenesataman jätehuoltosuunnitelman (merenkulun ympäristönsuojelulaki 9 luku 4 §)

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveyslautakunta 30.5.2023 § 21 Ympäristöterveydenhuollon päätösvaltataulukon muuttaminen
kh hyväksynyt 4.9.2023 § 197. Muutokset päivitetään valtuuston päätöksen jälkeen.

Ympäristöterveydenhuollon päätösvaltataulukko 1.1.2023-

Tehtävä		Päätösvalta	
		ltk	viranhaltija
Eläinlääkintähuoltolaki			
7 §	Kunnan eläinlääkintähuollosta huolehtiva viranomainen	x	
Elintarvikelaki			
8 §	Alkutuotantopaikkaa koskevan ilmoituksen käsittely		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveystoimintajohtaja
9 §	Itujen alkutuotantopaikan hyväksyminen		Ympäristöterveysjohtaja
10 §	Elintarvikehuoneistoa koskevan ilmoituksen käsittely		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveystoimintajohtaja
11 §	Elintarvikehuoneiston hyväksyminen laitokseksi		Ympäristöterveysjohtaja
13 §	Kontaktimateriaalitoimintaa koskevan ilmoituksen käsittely		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveystoimintajohtaja
27 §	Kunnan valvontaviranomaisena toimiminen	x	
39 §	Valvontasuunnitelman hyväksyminen	x	
40 §	Tarkastus- ja läsnäolo-oikeus		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveystoimintajohtaja Eläinlääkintähuollon päällikkö Kunnaneläinlääkäri
41 §	Näytteenotto-oikeus		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveystoimintajohtaja Eläinlääkintähuollon päällikkö Kunnaneläinlääkäri
51 §	Elintarvikkeiden vientitodistusten antaminen		Ympäristöterveysjohtaja
55–59 §	Hallinnolliset pakkokeinot		Ympäristöterveysjohtaja

60 §	Alkutuotantopaikan ja elintarvikehuoneiston hyväksymisen peruuttaminen	x	
61 §	Toiminnan keskeyttäminen tai lopettaminen rekisteröidyssä alkutuotantopaikassa tai elintarvikehuoneistossa	x	

Tehtävä		Päätösvalta	
		ltk	viranhaltija
66 §	Markkinoinnin kieltäminen ja oikaisu	x	
67 §	Seuraamusmaksun määrääminen		Ympäristöterveysjohtaja
69 §	Esitutkintaviranomaiselle ilmoittaminen		Ympäristöterveysjohtaja
Lääkelaki			
54a §	Nikotiinivalmisteiden myyntiluvan myöntäminen		Johtava terveydensuojeluinsinööri
54c.1 §	Myyntin valvonta		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveydensuojeluinsinööri
54c § 2.–3. mom.	Säännösten vastaisen toiminnan kieltäminen, nikotiinivalmisteiden myyntiluvan peruuttaminen		Ympäristöterveysjohtaja
Terveydensuojelulaki			
6 §	Valvontasuunnitelman hyväksyminen	x	
7 §	Kunnan terveydensuojeluviranomaisena toimiminen	x	
15 §	Toiminnanharjoittajan tekemän ilmoituksen käsittely		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveydensuojeluinsinööri
18 §	Talousvettä toimittavan laitoksen hyväksyminen		Ympäristöterveysjohtaja
20 §	Talousveden laadun valvonta ja talousveden käyttöä koskevat määräykset		Ympäristöterveysjohtaja
20a §	Toimenpiteet talousveden välityksellä leviävien tautien ehkäisemiseksi		Ympäristöterveysjohtaja
27 §	Terveyshaitan poistamista tai rajoittamista koskeva päätös, asunnon käytön kieltäminen tai rajoittaminen		Ympäristöterveysjohtaja
29 §	Yleisen altaan tai uimarannan käytön kieltäminen		Ympäristöterveysjohtaja
30 §	Määräys rakentaa käymälä yleiselle alueelle		Ympäristöterveysjohtaja
31 §	Määräys hävittää mikrobeja tai vahinkoeläimiä		Ympäristöterveysjohtaja

42 §	Määräys epäkohdan poistamiseksi, kiello käyttää aluetta hautaamiseen		Ympäristöterveysjohtaja
44 §	Tiedonsaantioikeus		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveydensuojeluinsinööri

Tehtävä		Päätösvalta	
		ltk	viranhaltija
45 §	Tarkastusoikeus		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveydensuojeluinsinööri
46 §	Asunnon tarkastamista koskevan määräyksen antaminen		Ympäristöterveysjohtaja
51 §	Välttämättömän kiellon tai määräyksen antaminen terveyshaitan poistamiseksi tai ehkäisemiseksi		Ympäristöterveysjohtaja
53.1 §	Päätöksellä velvoittaminen		Ympäristöterveysjohtaja
Terveydensuojeluasetus			
9 §	Talousettä koskevista tarkkailuvelvoitteista määrääminen		Ympäristöterveysjohtaja
16 §	Asunnon tai muun oleskelutilan henkilömäärän rajoittaminen		Ympäristöterveysjohtaja
39 §	Päätöksenteko hautausmaan ja hautapaikan perustamista koskevan ilmoituksen perusteella		Ympäristöterveysjohtaja
40 §	Hautausmaasta koskevan päätöksen tekeminen		Ympäristöterveysjohtaja
42 §	Päätös haudatun ruumiin siirtämisestä		Ympäristöterveysjohtaja
Tupakkalaki			
8 §	Valvontaviranomaisena toimiminen	x	
44 §	Tupakkatuotteiden myyntiluvan myöntäminen		Johtava terveydensuojeluinsinööri
48 §	Nikotiininesteiden vähittäismyyntiä koskevien ilmoitusten käsittely		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveydensuojeluinsinööri
50 §	Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tukkumyyntiä koskevien ilmoitusten käsittely		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveydensuojeluinsinööri
79 §	Tupakointikiellot asuinyhteisössä		Ympäristöterveysjohtaja
84 §	Valvontasuunnitelman hyväksyminen	x	

86 §	Tarkastus- ja näytteenotto-oikeus		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveydensuojeluinsinööri
------	-----------------------------------	--	--

Tehtävä		Päätösvalta	
		ltk	viranhaltija
87.1 §	Tiedonsaantioikeus		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveydensuojeluinsinööri
96 §	Säännösten vastaisen toiminnan kieltäminen		Ympäristöterveysjohtaja
97 §	Myyntiluvan peruuttaminen		Ympäristöterveysjohtaja
Maa- ja metsätalousministeriön asetus naudanlihan merkitsemisestä			
4 §	Vapaaehtoisen merkintäjärjestelmän hyväksyminen		Ympäristöterveysjohtaja
STM:n asetus talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista			
2 §	Asetuksen soveltamisesta päättäminen		Ympäristöterveysjohtaja
6.3 §	Lausunnon antaminen poikkeushakemuksesta		Ympäristöterveysjohtaja
7a §	Riskinarvioinnin hyväksyminen		Ympäristöterveysjohtaja
8 §	Valvontatutkimusohjelma		Ympäristöterveysjohtaja
14a.3 §	Määräys hakea terveydensuojelulain 17 §:n mukaista poikkeusta laatuvaatimusten täyttämistä		Ympäristöterveysjohtaja
14b §	Määräys korjaustoimenpiteisiin ryhtymisestä		Ympäristöterveysjohtaja
STM:n asetus pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista			
1 §	Talousveden valvonnasta päättäminen		Ympäristöterveysjohtaja
Maankäyttö- ja rakennuslaki			
62 §	Lausunnon antaminen kaavasuunnitelmista Lausunnon antaminen rakennusluvista		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Eläinlääkintähuollon päällikkö (eläinsuojien rakennusluvut)
66 §	Viranomaisneuvottelut kaavoitusmenettelyssä		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri

Säteilylaki			
15 §	Valvontaviranomaisena toimiminen		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveysterveydensuojeluinsinööri

Tehtävä		Päätösvalta	
		ltk	viranhaltija
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta			
4 §	Lausunnon antaminen maa-ainelain mukaisista lupahakemuksista		Ympäristöterveysjohtaja
Vesihuoltolaki			
5 §	Lausunnon antaminen vesihuollon kehittämissuunnitelmista		Ympäristöterveysjohtaja
8 §	Lausunnon antaminen vesihuoltolaitoksen toiminta-alue suunnitelmista		Ympäristöterveysjohtaja
11 §	Lausunnon antaminen liittymisvelvollisuutta koskevasta vapautushakemuksesta		Ympäristöterveysjohtaja
Ympäristönsuojelulaki			
24 §	Valvontaviranomaisena toimiminen		Ympäristöterveysjohtaja Johtava terveydensuojeluinsinööri Terveysterveydensuojeluinsinööri
42 §	Lausunnon antaminen terveydensuojeluun kuuluvissa asioissa		Ympäristöterveysjohtaja